

KUVIEN KUVAILUN ONGELMIA

Tapaustutkimus Ylen METRO medianhallintajärjestelmä

Pekka Lehtiniemi

Tampereen yliopisto
Informaatiotieteiden yksikkö
Informaatiotutkimus ja interaktiivinen media
Pro gradu -tutkielma
Toukokuu 2014

TAMPEREEN YLIOPISTO, Informaatiotieteiden yksikkö
Informaatiotutkimus ja interaktiivinen media
LEHTINIEMI, PEKKA: Kuvien kuvailun ongelmia
Pro gradu -tutkielma, 61 s., 8 liites.
Toukokuu 2014

Avainsanat: kuva-arkistot, yhdenmukaisuus, sisällönkuvailu, metadata ja kuvailu

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää kuvailijoiden sisällönkuvailun yhdenmukaisuutta tarkasteltaessa kuvien kuvailtuja аспекteja, sekä tutkia mitä kuvan osa-alueita sisällönkuvailussa on tuotu esiin. Lisäksi selvitetään tehtyä kuvailua suhteessa kuvailuohjeisiin.

Aineisto tähän tutkimukseen saatiin Ylen kuva-arkistosta ja tutkimus tehtiin yhteistyössä Ylen kuva-arkiston kanssa. Tutkimus toteutettiin yhdistelemällä laadullisia ja määrällisiä menetelmiä ja vastaukset esitetään kirjallisessa muodossa sekä numeraalisessa muodossa taulukoissa. Tutkimus analyysikehikkona käytetään Sarah Shatfordin kuvien analysointiin kehittämää lukuohjetta, jonka avulla voidaan eritellä kuvan аспекteja.

Tutkimus osoitti, että kuvien sisällönkuvailu painottuu kertomaan kuvien henkilöitä ja objekteja, sekä näiden toimintaa suhteessa kuvan muihin asioihin. Vähemmälle huomiolle sisällönkuvailussa jää kuvien symboliset arvot, sekä paikkaa ja aikaa käsitteleviä termejä käytetään verrattain vähän sisällönkuvailussa.

Ylen dokumentointiohje on pätevä, mutta paikoitellen myös vähäsanainen ohjeistaessaan kuvailua. Ohje ei ota kantaa kovin monen erilaisen kuvatyypin sisällönkuvailuun, vaan ohjeistaa vain yleisimpien kuvatyypin kuvailun. Kokonaisuutena tehdystä kuvailusta jää ammattimainen vaikutelma. Oletettavissa olevilla hakulauseilla kuvat ovat löydettävissä.

Tutkimus jatkaa Iivosen (1989) yhdenmukaisuustutkimuksen perinteitä, mutta tarkastelee yhdenmukaisuutta kuvailtujen aspektien välillä. Näin laajennetaan yhdenmukaisuustutkimuksen kenttää ja pyritään saamaan uudenlaisia näkökulmia aiheeseen.

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	1
2. KUVAILU JA KUVAN SISÄLLÖNKUVAILU	2
2.1 Kuvailu	2
2.2 Metatiedot	3
2.3.1 Kuvien sisällönkuvailu	4
2.3.1.1 Kuvien sisällönkuvailun historiaa	4
2.3.1.2. Automaattinen ja puoliautomaattinen sisällönkuvailu	5
2.4 Kuvien kuvailun erityispiirteet	6
2.4.1 Kuvan luonne	6
2.4.2. Kuvan representaation eri tasot	7
2.4.3. Kuvien sisällönkuvailun ongelmia	8
2.4.4. Kuvien lukemisen ja kuvailun malleja	9
2.4.4.1. Sisällönkuvailu haun näkökulmasta	9
2.4.4.2. Shatfordin kehittämä lukuohje kuville	10
2.4.4.3. Karhulan kehittämä lukuohje kuville	12
2.4.4.4. Suositus sanomalehtien kuva-arkistojen sisällönkuvaukseen	13
2.5 Kuvailun laatu ja siihen vaikuttavat tekijät	14
2.5.2 Indeksoinnin yhdenmukaisuus ja sen laskeminen	15
3. TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA MENETELMÄT SEKÄ TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	19
3.1 Tutkimuskysymykset	19
3.2 Tutkimuksen toteutus ja tutkimusaineiston keruu	20
3.3 Aineiston analyysi ja tulkinta	23
3.3.1 Kuvailun analysointi	24
3.4 Ylen valokuvien dokumentointiopas	26
3.4.1 Dokumentointioppaan sisältö	26
3.4.2 Dokumentointioppaan analysointi	27
4. TULOKSET	28
4.1 Sisällönkuvailu suhteutettuna Shatfordin lukuohjeeseen	28
4.1.1 Kekkonen	28
4.1.2 Halonen	29
4.1.3 Jatkosota	32
4.1.4 Helsinki	33
4.1.5 Luontokuva	35
4.1.6 Symbolikuva	37
4.1.7 Yhteenvedo kuvailluista aspekteista	39
4.2 Sisällönkuvailu suhteessa Ylen dokumentointiohjeeseen	39
4.2.1 Kekkonen	40
4.2.2 Halonen	40
4.2.3 Jatkosota	41
4.2.4 Helsinki	42
4.2.5 Luontokuva	42
4.2.6 Symbolikuva	43
4.2.7. Yhteenvedo dokumentointiohjeen noudattamisesta	44
4.3 Kuvailijoiden yhdenmukaisuus kuvailtujen aspektien välillä	45
4.3.1 Halonen	46

4.3.2 Kekkonen.....	47
4.3.3 Jatkosota	48
4.3.4 Helsinki.....	49
4.3.5 Luontokuva.....	50
4.3.6 Symbolikuva.....	51
4.3.7 Yhteenvedo kuvailijoiden yhdenmukaisuudesta.....	52
5. TULOSTEN YHTEENVETO JA TULKINTA	54
5.1. Kehitysideat.....	55
6. LOPUKSI	58
7. LÄHTEET	60
8. LIITTEET	1
Liite 1.....	1
Karhulan kehittämä lukuohje kuville	1
Liite 2.....	3
Suositus sanomalehtien kuva-arkistojen kuvaukseen.....	3
Liite 3.....	4
Ylen Metro-järjestelmän metatietokentät	4

1. JOHDANTO

Tämän tutkielman aiheena on kuvien sisällönkuvailu. Kuvien sisällönkuvailulla tarkoitetaan kuvien aiheiden, siinä esiintyvien objektien sekä kuvien merkitysten kirjoittamista tekstiksi. Näitä tekstejä voidaan hakea hakusanoilla, jolloin saadaan kuvien sisältö haettavaksi. Kuvien sisällönkuvailua tehdään esimerkiksi kuva-arkistoissa.

Tutkimuksen motiiveina olivat kuvien sisällön tekstiksi kääntämisen vaikeudet ja siitä kumpuavat käytännön ongelmat työelämässä. Ylen tarjoama tutkimusaineisto, sekä lähestymistapa aiheeseen olivat mielenkiintoisia ja kannustivat tämän tutkimuksen tekemiseen. Tutkimuksen tekemisestä saatava tieto ja osaaminen sekä kuva-arkiston sisällönkuvailun kehittäminen olivat tärkeitä motivaatiotekijöitä tälle tutkimukselle. Täysin vastaavalla asetelmalla ei ole tehty tutkimusta, joten on perusteltua myös laajentaa kuvien sisällönkuvailun tutkimisen rajoja.

Tutkimuksen tavoitteena on tuoda esiin Ylen kuva-arkistossa esiintyviä käytäntöjä kuvien sisällönkuvailussa sekä selvittää minkälaisia asioita eri kuvailijat nostavat kuvista esiin sisällönkuvailussaan. Tulosten perusteella tavoitteena on myös saada tietoa, jonka avulla kuva-arkistojen toimintaa voidaan kehittää.

Luvussa 2 tutustutaan kuvailuun ja sisällönkuvailuun sekä niistä tehtyyn tutkimukseen. Luvussa 3 on tutkimuskysymykset sekä määritellään kuinka tämä tutkimus toteutettiin ja kerrotaan aineiston analyysimenetelmistä. Luvussa 4 on vastaukset kaikkiin tutkimuskysymyksiin. Luvussa 5 vedetään yhteen tutkimuskysymysten tuloksia ja niistä heränneitä ideoita. Luvussa 6 pohditaan tutkimuksen onnistumista, sen asettumista tieteelliselle kentälle sekä kaavaillaan jatkotutkimusaiheita.

2. KUVAILU JA KUVAN SISÄLLÖNKUVAILU

2.1 Kuvailu

Kuvailu voidaan laajassa merkityksessä ymmärtää aineiston keräämiseksi ja siihen kuvailutietojen lisäämiseksi, jotta se on myöhemmin valmiina käytettäväksi intellektuaaleihin tarkoituksiin. Kuvailu lähtee tarpeesta järjestää ja asettaa saataville suuri joukko kirjoja, artikkeleita, kuvia ja muuta materiaalia. (Bradford, 1971). Svenonius (2000) lisää tähän vielä, että saataville asettamisen lisäksi kuvailun tarkoituksena on auttaa käyttäjää löytämään aineistoja tietyltä tekijältä, tietyistä aiheista tai tietyn tyyppisestä aiheesta. (Svenonius 2000, s.15)

Aineiston kuvailu voidaan nähdä myös epäsuorana kommunikaationa kuvailua tekevien ja kuvailtua aineistoa käyttävien välillä. Kuvailu on se osa organisaation toimintaa, jossa asiaan erikoistuneet henkilöt kuvailevat dokumentteja, ja myöhemmin tämän jälkeen työntekijät etsivät ja löytävät nämä kuvaillut dokumentit jatkaen työtään niiden avulla (Shera, 1966).

Kuvailu on kuvattavan dokumentin piirteiden ja ominaisuuksien mahdollisimman tarkkaa kuvaamista ennalta sovitun kaavan mukaisesti. Kuvailun tarkoituksena on tukea kuvaillun kohteen identifiointia ja valintaa. Bibliografinen kuvailu kohdistuu dokumentteihin ja teoksiin. Bibliografisesta kuvailusta käytetään myös termiä luettelointi. Erilaiset standardit ja luettelointisäännöt määrittävät, mitä tietoja dokumentista poimitaan ja miten ne esitetään. Tarkoituksena on aina luoda dokumentista tai teoksesta määrämuotoinen kuvaus, jonka muoto on aina samanlainen riippumatta siitä kuka kuvailun tekee. Poimitut tiedot esitetään atk-pohjaisessa järjestelmässä ja siinä valitsevaa säännöstöä kutsutaan luettelointiformaatiksi. (Suominen, Saarti & Tuomi 2009, s. 44, 67-75)

Sisällönkuvailulla tarkoitetaan prosessia, jossa bibliografisen kuvailun yhteydessä pyritään tuottamaan sellaista metadataa jonka avulla voidaan jälkeenpäin löytää tietyn sisältöisiä dokumentteja. Sisällönkuvailun tarkoituksena on tukea hakua sisällöllisin perustein. (Suominen & al. 2009, s. 18–19)

Luokituksessa käytetään luokituskaavoiksi kutsuttuja dokumentaatiokieliä. Luokituksen tavoitteena on universaalius jolloin tavoitteena on luokitella kaikkien aihealueiden julkaisuja. Luokituksen tulos on alfanumeerisia koodeja esimerkiksi 681.3, joka on tietonetekniikan kirjoille tarkoitettu luokka yleisessä kymmenluokituksessa (Järvelin & Sormunen, 2010, s 187).

Asiasanoituksessa käytetään luonnollisen kielen sanoja, joiden merkitys on mahdollisimman yksiselitteinen. Asiasanat voidaan koota myös tesaarukseen, jossa voidaan havaita asiasanojen keskinäiset suhteet. Tesaarukset ovat standardisoituja ja aihealakohtaisia. (Järvelin & Sormunen, 2010, s 187).

Avainsanoituksella tarkoitetaan kuvailua, jossa kuvailija poimii esimerkiksi kirjan tekstistä luonnollisen kielen sanoja. Avainsanoiksi valitaan niitä sanoja tai fraaseja, jotka parhaiten kuvaavat dokumentin sisältöä. (Järvelin & Sormunen, 2010, s 186).

Tiivistelmällä tarkoitetaan lyhyttä kuvailevaa tekstiä, jossa ilmenee dokumentin oleellisin sisältö. Tiivistelmä voidaan indeksoida, jolloin tiedonhakija voi käyttää suoraan sanoja tiivistelmästä tehdessään hakuja. (Järvelin & Sormunen, 2010, s 186).

Bibliografisten kuvailutietojen eli metadatan pohjalta voidaan rakentaa dokumenttikoelma, luvun alussa mainittujen periaatteiden ja tarpeiden pohjalta.

2.2 Metatiedot

Metadatan klassinen määritelmä on: ”Dataa datasta” (Olkkonen, 2011). Metadatan voidaan kuitenkin myös määritellä tarkemmin. Olkkonen (2011) lainaa Hodgen kirjasta ”*Metadata made simpler*” (2001) metadatalle tarkemman määritelmän: ”Metadata on strukturoitua tietoa, joka kuvailee, selittää, paikallistaa ja muulla tavoin tekee informaatioresurssien käytön, löytämisen ja hallinnan helpommaksi”

Olkkonen (2011) lainaamana teos Society of Motion Pictures and television engineer määrittää metadatan:

sisältö=essence+metadata

Sisältö ei ole täydellistä, jos se ei sisällä lainkaan metadataa, joka kuvailee sitä. Metadataan avulla sisältä on löydettävissä ja käytettävissä, joten se on kiinteä osa sisältöä.

2.3.1 Kuvien sisällönkuvailu

Kuvien sisällönkuvailu voidaan aluksi jakaa kahteen eri pääkategoriaan. Ensimmäinen on ”concept-based indexing”, joka tarkoittaa kuvien kuvailua sanaston asiasanoilla. Myös luonnollista kieltä voidaan käyttää, mutta työ on intellektuaalista työtä jonka ihminen tekee. Toinen tapa kuvailla kuvien sisältöjä on ”content-based indexing” ja nykyään siinä tähdätään kuvan kohteiden automaattiseen tunnistamiseen tietokoneella ja eräänlaisen tiivistelmän tekoon sisällöstä. (Rasmussen 1997, Markkula 2008)

Kuvat indeksoidaan tai luokitellaan dokumentaatiokiellillä ja tästä käytetään yleisesti nimitystä kuvien sisällönkuvailu. (Karhula, 1991)

2.3.1.1 Kuvien sisällönkuvailun historiaa

Päivikki Karhula selventää Pro gradu tutkielmassaan (1991) tyhjentävästi kuvien sisällönkuvailun historiaa ja siinä koettuja vaihteita. Kuvien sisällönkuvailussa voidaan erottaa kolme vaihetta, jotka kytkeytyvät tietojärjestelmien kehitykseen: manuaalisten tietojärjestelmien, viitetietokantojen ja kuvatietokantojen vaiheet.

Ensimmäisessä vaiheessa kuvien tallennus- ja hakujärjestelmät olivat manuaalisia. Järjestelmille oli ominaista suuri vaihtelu käytännöissä ja dokumentaatiokiellissä eri organisaatioiden arkistojen välillä. Myöskään suurimmassa osassa kirjastoja ei käytetty formaalia dokumentaatiokieltä ja tyypillistä oli näiden dokumentaatiokiellin eriytyneisyys toisistaan ja alkeellisuus. Karhulan mukaan näiden manuaalisten järjestelmien sisällönkuvailussa pohdittiin paljon kuvaillaanko kuva miljöön, henkilöiden vai ajankohdan mukaan. Useimmiten kuvat olivat sijoitettu kuvailun perusteella vain yhteen paikkaan perinteisessä arkistossa ja tämä vaikutti myös sisällönkuvailuun. Tehtäessä sisällönku-

vailua pohdittiin paljon, millä termeillä kuvaa todennäköisesti tullaan etsimään ja mihin järjestykseen kuvailutermit järjestettiin (Karhula 1991, s.12-14).

Viitetietokantojen myötä sisällönkuvailuun tuli muutos, sillä pohdittiin enemmän mikä on valokuvan sisältö ja kuinka se tulisi kuvailla. Peruseriaatteena oli, että kuvia voitaisiin hakea viitetietokannasta useamman sisällöllisen piirteen mukaan. Kirjastojen ja arkistojen yhteistyötä tiivistämällä 1970-luvulla saatiin parannettua sisällönkuvailuun käytettävää sanastoa erityisesti taidekuvien osalta (Karhula 1991 s. 14–15)

1980-luvun loppua lähestyttäessä tekniikka oli kehittynyt niin että saatiin ensimmäisiä kuvatietokantoja käyttöön. Sisällönkuvailun tekniikat kuitenkin olivat aluksi peräisin manuaalisista tietokannoista ja viitetietokannoista. Teoreettisesti päteviä ja kokonaisvaltaisia sisällönkuvailun menetelmiä ei ollut, vaan painotettiin tietojärjestelmien teknisiä ratkaisuja. Karhula ei tutkimuksessaan tarkemmin erittele minkälaisia nämä alun kuvatietokantojen kuvailumenetelmät olivat, vaan tyytyy vaan toteamaan niiden olevan vanhanaikaisia. Sisällönkuvailun problematiikka tunnistettiin ja tiedon tallennus- ja hakujärjestelmien tärkeys kuvatietokannan käytettävyyden kannalta tiedostetaan. (Karhula, 1991)

Näiden merkittävien kehitysaskelien jälkeen kuvatiedonhakuun on tullut lisää visuaalisuutta, kun erilaiset kuvien selailumahdollisuudet ovat lisääntyneet. Selailuhaku on sittemmin kehittynyt entisestään ja siinä käyttäjä saa hakutermejään vastaavan joukon kuvia selailtavaksi ja katsottavaksi. Oletetaan että visuaalisuuden lisääminen vähentäisi sanallisen kuvailun tarvetta (Karhula, 1991, s.17–19).

2.3.1.2. Automaattinen ja puoliautomaattinen sisällönkuvailu

Kuvien sisällönkuvailun yhteydessä myös usein mainitaan automaattinen sisällönkuvailu (content-based indexing). Sen tavoitteina on tunnistaa kuvista automaattisesti muotoja ja objekteja ja sen jälkeen lisätä tunnistetietoihin asiasanoja. Automaattisella sisällönkuvailulla voidaan tarkoittaa myös automaattisia tapoja, joilla tietokone luokittelee kuvia muiden kuvien perusteella tai tulkitsee kuvaa nettisivuilta löytyvän tekstin perusteella. Puoli-automaattiset kuvailumenetelmät ovat tapoja, joissa kuvailuun perehtynyt ihminen tarkistaa ja parantelee automaattisen kuvailun lopputuloksia (Shah & al, 2007)

Muutaman vuosikymmenen tutkimustyöstä ja kehityksestä huolimatta täysin toimivaa automaattisen sisällönkuvailun menetelmää ei ole onnistuttu kehittämään. Automaattisen kuvailun yleisimpiä haasteita on kuvan kaikkien merkittävien objektien erottaminen toisistaan ja niiden oikeanlaisten asiasanojen yhdistäminen niihin. (Shah, Benton, Raghavan, 2007)

Automaattinen sisällönkuvailu on hyvin laaja tutkimuskenttä, mutta tässä tutkimuksessa en käsittele sitä enempää.

2.4 Kuvien kuvailun erityispiirteet

2.4.1 Kuvan luonne

Tässä tutkimuksessa kuvan käsitteellä viitataan perinteisten valokuvien lisäksi myös kaikkiin visuaalisiin taideteoksiin, jotka ovat kaksiulotteisia ja staattisia. Tällaisia voivat olla esimerkiksi maalaukset, piirustukset tai kaikki kuvalliseksi mielletävää informaatiota sisältävät teokset.

Tunnettu lause ”kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa” on omiaan kertomaan kuvan ilmaisuvoimasta ja tavasta kuinka katsoja yhdellä kuvan vilkaisulla ymmärtää lukuisia eri merkityksiä kuvasta. Samojen merkitysten sisäistämiseen lukemalla tekstiä menisi huomattavasti enemmän aikaa ja vaivaa. Sama kuva voi viestittää aivan erilaisia merkityksiä eri katsojille, kuten myös samalle katsojalle eri merkityksiä eri ajankohtina. (Markey, 1986 s.1)

Kuva voi myös nopeasti vastata sellaisiin kysymyksiin, joihin sanallisesti tai kirjallisesti vastaaminen ei olisi edes järkevää. Shatford (1986) esittelee ongelman, jossa vain valokuvan avulla voitiin todistaa hevosella todellakin olevan kaikki neljä jalkaa ilmassa tiettyssä vaiheessa laukkaa. Luonnollisesti vain valokuvan avulla tämä pystytään todistamaan selkeästi. Vanhat valokuvat esittävät siinä olevien objektien lisäksi myös todennukaisia ajankuvia menneisyydestä ja jopa abstraktit maalaukset esittävät kuvan ajataan, sillä ne heijastavat epäsuorasti tekohetkensä kulttuuria. (Shatford, 1986 s. 39-41)

Shatford (1986) lainaa tutkimuksessaan John Bergerin *Ways of Seeing* (1976) kirjan osuvaa ajattelmaa:

”No other kind of relic or text from the past can offer such a direct testimony about the world surrounded other people at other times. In this respect images are more precise and richer than literature”

2.4.2. Kuvan representaation eri tasot

Kun puhutaan kuvan representaatiosta, niin tarkoitetaan kuvan esittävyttä ja sen erilaisia tasoja. Shatford (1986) esittelee tutkimuksessaan taidehistorioitsija Erwin Panofskyn kehittämän teorian kolmesta merkityksen tasosta taideteoksissa. Alkuperäisesti tämä teoria on julkaistu vuonna 1962 ja Shatfordin mukaan sitä voidaan soveltaa kaikenlaisiin kuvallisiin teoksiin.

Shatfordin mukaan Panofsky jakaa kuvan merkityksen kolmeen hierarkkiseen tasoon, joista ensimmäinen on esi-ikonografinen taso. Tällä tasolla katsoja tunnistaa kuvasta yleisten objektien ja tapahtumien representaatioita. Käytännön kokemus maailmasta riittää tunnistamaan kuvassa esiintyvät objektit ja eleet. Kuvassa esiintyvien hahmojen tunteiden huomaamiseen riittää myös yleinen tietämys katsojalta (Shatford 1986, s.43). Sahavirta & Sormunen (2001, s.63) huomauttavat, että Panofsky olettaa tämän objektien tunnistamisen olevan luontainen prosessi samoin kuin reaali maailmassa tapahtuva objektien tunnistamisen prosessi. Taidehistorian näkökulmasta kohteiden analysointi saattaa olla niin helppoa kuin Panofsky esittää, mutta sisällön kuvailun näkökulmasta näiden samojen kohteiden nimeäminen ja tunnistaminen on ongelmallisempaa (Sahavirta & Sormunen 2001). Tähän tunnistamisen ja kuvailun ongelmaan kuitenkin syvennyttään myöhemmin tässä tutkimuksessa.

Panofskyn merkityksen toinen taso on ikonografinen taso. Tällä tasolla havaintojen tekeminen vaatii jokapäiväistä tietämystä syvempää tuntemusta kulttuurin objekteista ja tapahtumista. Tällä tasolla hattua ilmassa pitelevä mies ymmärretään mieheksi, joka tervehtii nostamalla hattuaan. Ikonografisella tasolla kuvan havainnoija ymmärtää kuvan objektit tarkasti, eikä vain yleisellä tasolla. Kuvan havainnoijalla on silloin koulutuksesta sekä kirjallisista lähteistä hankittua ymmärrystä tunnistaa kuvan objektit tarkas-

ti, eikä vain ymmärtää niitä yleisellä tasolla. (Shatford 1986, s.44-45) Yleisesti kuvan havainnoija tunnistaa ikonografisella tasolla kuvasta motiivit, käsitteet ja teemat (Sahavirta & Sormunen 2001 s.63).

Kolmas Panofskyn representaation taso on ikonologinen. Jos esi-ikonografinen taso on kuvailu ja ikonografinen taso on analyysi, niin ikonologinen taso on tulkinnan taso. Ikonologinen taso on kuvan todellinen ja luontainen sisällön merkitys. Tämän tason merkityksiä kuvasta ei Shatfordin mukaan voida indeksoida mitenkään johdonmukaisesti. Esimerkkinä hän mainitsee Shakespearin näytelmät, joiden todellista sisällöllistä merkitystä ei voida indeksointitermein voida kuvailla (Shatford 1986). Ikonologisen tason merkitykset muodostuvat kulttuurista ja sen kuvaan heijastamista asenteista. Kuva heijastaa ikonologisella tasolla kuvaajan tai maalarin persoonallisuutta ja ihanteita (Sahavirta & Sormunen 2001 s.63)

Kuvat ovat samanaikaisesti yleisiä ja erityisiä. Kuva sillasta on samanaikaisesti kuva jostain tietystä ja oikeasti olemassa olevasta sillasta, mutta samaan aikaan se on myös yleinen kuva sillasta. Kuvan silta edustaa itsensä lisäksi myös kaikkia muita siltoja. Panofskyn teorian mukaisesti kuva sillasta voidaan ymmärtää esi-ikonografisen merkityksen omaavana kuvana sillasta tai ikonografisen merkityksen omaavana kuvana jostain tietystä sillasta (Shatford 1986 s.47).

2.4.3. Kuvien sisällönkuvailun ongelmia

Sisällönkuvailussa esiin tulee lukuisia ongelmia ja ne riippuvat katsotaanko asiaa itse sisällönkuvailun vai myöhemmän haun näkökulmasta.

Yksi ongelma on ollut ilman teoreettista taustatietoa käyttöön otetut dokumentaatiokielet sekä kirjalliselle aineistolle tarkoitetut dokumentaatiokielet, joita kuitenkin käytetään kuvien sisällönkuvailuun. Tällaisten soveltumattomien dokumentaatiokieltien ongelmia ovat terminologian määrittelemättömyys ja termien monimutkainen järjestys. Sanaston tarkkuus myös usein vaihtelee alaluokkien välillä suuresti. Kirjalliselle aineistolle luodun kymmenluokitusjärjestelmän käyttö kuvien kuvailuun taas on hankalaa sen kuville soveltumattoman tieteenalaluokittelun takia. Kuvillekin on luotu vain niille tarkoitettuja

dokumentointikieliä, mutta niitä on käytetty hajanaisesti eikä mikään ole noussut erityisen suosituksi. (Karhula 1991, s. 20–21)

Kuvia voidaan kuvailla myös vapain sanoin, mutta tällöin ongelmaksi muodostuu eri kuvailua tekevien henkilöiden erilaiset sanavarastot ja taipumukset käyttää eri sanoja. Testien mukaan suurin osa vapain sanoin kuvailua tekevistä osasi nimetä hyvin ja samankaltaisesti kuvassa esiintyvät objektit, mutta suurimmat erot tulivat kuvan abstraktien elementtien kuvailussa (Rasmussen 1997, s.179–182)

Vaikka intellektuaalinen kuvailu parhaimmillaan tuottaa hyviä tuloksia ja sen avulla pystytään löytämään relevantteja kuvia. Suuri ongelma on kuitenkin kuvailun hitaus ja kustannukset. Työntekijöiden palkkaaminen vain sisällönkuvailua varten on suhteellisen kallista siitä saatavaan hyötyyn nähden. Lisäksi kerran tehtyä sisällönkuvailua ei useinkaan päivitetä, joten hakutarpeiden muuttuessa kuvailutiedot eivät muutu. Vuosikymmenien päästä kuvailutermit eivät enää välttämättä vastaa käytettyjä hakutermejä. Kuvailua tekevän koulutus ja kulttuurinen tausta muuttavat sitä kuvan osia pidetään kaikkein merkitsevimpinä. Tämä ongelma koskee erityisesti kuvien abstraktien osien kuvailua. (Rasmussen 1997, s. 182–183, Karhula 1991, s.45)

Sisällönkuvailuprosessi lähtee Karhulan (1991) mukaan aina tarpeesta kääntää kuvan merkitystasot jollekin dokumentaatiokielelle. Tämä vastaa prosessia, jossa jonkin tekstiaineiston sisältö kuvaillaan dokumentaatiokielen avulla, vaikka tekstin ja kuvan välinen eroavaisuus on suuri ja käsitetasojen määrä en erilainen. Tästä johtuen kuvan merkityksen kääntäminen verbaalikielille tulee olemaan hankalaa. (Karhula 1991, s.48–50)

2.4.4. Kuvien lukemisen ja kuvailun malleja

2.4.4.1. Sisällönkuvailu haun näkökulmasta

Markey lähestyy kirjassaan *Subject Access to Visual collections* (1986) sisällönkuvailun ongelmaa kuvahaun näkökulmasta. Markeyn mukaan suurin osa kuvailluista kuvista on kuvailtu Panofskyn toisen merkitystason, eli ikonografisen tason termeillä. Tällä

tasolla sisällönkuvailua tekevällä on oltava tietoutta laajasti kulttuurista, jotta voi ymmärtää tarinat, viittaukset ja vertauskuvat kuvassa. Sisällönkuvailu keskittyy näihin ikonografisen tason termeihin ja siitä seuraa ongelmia kuvia etsittäessä. (Markey 1986).

Näitä ongelmia ovat mm. kuvien tulkinnan objektiivisuuden väheneminen tulkittaessa kuvaa ikonografisella tasolla, jolloin sisällönkuvailusta tulee monimutkaisempaa ja väärinkäsitysten määrä lisääntyy. Kuvaa etsittäessä on yritettävä mukautua kuvailun tehneen henkilön ajatusmaailmaan ja tehdä hakukyselyt siltä pohjalta. Jos kuvaa etsii kokematon tiedonhakija tai henkilö jolla ei ole vahvaa kokemusta kuvien tulkinnasta ikonografisella tasolla, niin oikeanlaisten kuvien löytämisestä tulee vaikeaa. (Markey 1986, s.6-7)

Markeyn ehdotus on tehdä kuvien sisällönkuvailu Panofskyn ensimmäisellä tasolla, esi-ikonografisella tasolla. Tämä on hyödyllistä koska oikea tulkinta tarvitaan vain yhdellä tasolla niin kuvan kuvailijalla kuin kuvan hakijallakin. Myöskään tärkeää kuvainformaatiota ei katoa, kun ei tarvitse tehdä vaikeita tulkintoja ikonografisella tasolla. Sisällönkuvailuun ei tarvita erityisen koulutettua henkilöä, sillä esi-ikonografisen tason käsitteitä voivat kaikki tunnistaa. Kirjassa (1986) kuvaillaan myös kuinka esi-ikonografisen ja ikonografisen tasojen kuvailuista voidaan rakentaa temaattinen hakemisto, jossa eri tason käsitteet on eroteltu eri kokonaisuuksiksi käyttäjän tarpeiden mukaan. (Markey 1986, s.7-10, 75–79)

2.4.4.2. Shatfordin kehittämä lukuohje kuville

Shatford (1986) esittelee muutamia peruseriaatteita kuvien sisällönkuvailuun. Ensiksi on syytä ottaa huomioon onko kuvailtava kuvakokoelma tarkoitettu käyttäjille, joilla on tarkka aihe etsittäväksi vai sellaisille joilla on sumea kuvatiedontarve. Osa tietokannoista luonnollisesti on rakennettu palvelemaan molempia tyyppisiä tiedonhakijoita. Shatfordin (1986) mukaan on vaikea tasapainoilla kahden erityyppisen käyttäjäryhmän välillä, jos aikoo tarjota mahdollisimman hyvän käyttäjäkokemuksen molemmille.

Shatford (1986) esittelee sisällönkuvailun pääperiaatteiksi neljäportaista luokitusmallia, jonka tarkoitus on helpottaa kuvan aiheanalyysia. Shatford jaotteli Panofskyn analyysin mukaisesti kolme merkitystasoa: esi-ikonografinen, ikonografinen ja ikonologinen.

Shatford jatkoi jaotteluaan jakamalla kuvan konkreettisiin objekteihin (picture of) ja kuvan symbolisiin (picture about) tasoihin. Nämä merkitystasot vastasivat kysymyksiin ”Mitä konkreettisia objekteja kuvassa on?” ja ”Mitä asioita kuva ja sen tapahtumat symboloivat?” (Shatford, 1986; Karhula 1991, 68–70)

Neljään kysymykseen (kuka, mitä, missä, koska) vastaamalla kuvan sisältö voidaan kuvailla helposti. Kuka (who) kysymys kertoo kuvassa esiintyvistä hahmoista nimillä sekä mitä hahmot symboloivat. Mitä (what) kysymys vastaa mitä kuvan hahmot tekevät ja nimeää tarkasti tapahtumien luonteen ja olosuhteet sekä sen mitä hahmojen tekeminen symboloi. Missä (where) kysymys kertoo kuvan miljööstä maantieteellisestä paikasta tai mitä myyttistä paikkaa kuvan paikka symboloi. Koska (when) kysymys vastaa kuvan ajankohdasta tai päivämäärästä lineaarisessa aikakäsityksessä. Ajan symbolista merkitystä tarvitaan harvemmin. (Shatford, 1986; Karhula 1991, 74)

Taulukko 1. Shatfordin lukuohje

Fasetit	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	Nimetty henkilö, eläin, esine	Henkilö-, eläin-, esinetyyppi	Kohteiden abstraktiot, ammatit, roolit
MITÄ?	Nimetty tapahtuma	Tapahtuma- tai tilannetyyppi	Tunne, toiminnalliset abstraktiot
MISSÄ?	Nimetty paikka	Maantieteellinen tai arkkitehtuurinen paikkatyyppi	Symbolinen paikka
MILLOIN?	Päivämäärä, kellonaika	Vuoden- tai vuorokaudenaika	Ajan symboloima abstraktio

Karhula (1991) antaa Shatfordin mallista kriittisen arvion. Se vaikuttaa pinnallisen tarkastelun perusteella erinomaiselta helposti ymmärrettävän fasettijaottelun perusteella, mutta sisältää myös epätarkasti määriteltyjä ominaisuuksia. Nämä epätarkat kohdat ovat

Karhulan mukaan kuvan hahmojen ja objektien tunnistaminen, sillä tätä vaihetta ei problematisoida ollenkaan Shatfordin lukuohjeessa. Toinen arvostelua keräävä seikka on Shatfordin lukuohjeen yleisluontoisuus, sillä sitä ei ole kehitetty minkään tietyn organisaation käyttöön vaan yleiseksi ohjeeksi. Shatfordin mukaan jokainen organisaatio voi soveltaa ohjetta itsenäisesti, mutta Karhulan mukaan lukuohjeen käyttöohjeet jäävät liian epäselviksi jotta sitä voitaisiin hyödyntää dokumentaatiokielen laatimiseen tai sisällönkuvailun eri vaiheisiin. (Karhula 1991, s. 78–79)

Puhuttaessa faseteista tässä tutkimuksessa tarkoitetaan Taulukko 1:n vasemman puoleisen sarakkeen kuka, mitä, missä ja milloin termejä. Puhuttaessa aspekteista tässä tutkimuksessa tarkoitetaan taulukon eri soluja, esimerkiksi mitä-kohdeluokka.

2.4.4.3. Karhulan kehittämä lukuohje kuville

Päivikki Karhulan kehittämä lukuohje pohjautuu osin Shatfordin lukuohjeeseen ja siihen annettuun kritiikkiin. Karhulan kuvien lukuohje poikkeaa kuitenkin Shatfordin mallista eniten siinä, että sille on asetettu tietty käyttäjäkunta ja tarkoitus. Mallia on kehitelty informaatioteorioiden pojalta ja se on tarkoitettu sanomalehtivalokuvien kuvailuun tukemaan. (Karhula 1991)

Lukuohje voidaan jakaa kuuteen pääalueeseen:

- 1 Valokuvan sisäinen rakenne**
- 2. Valokuvan konteksti**
- 3. Intentioanalyysi**
- 4. Reseptioanalyysi**
- 5. Yksilölliset merkitystasot**
- 6. Ideologiset merkitykset**

Karhula mainitsee että, lukuohjeen sisällä toisensa poissulkevia kategorioita on korkeintaan yhden näkökulman sisällä. Valokuva tuottaa tässä analyysimallissa merkityksiä siinä mitä valokuva esittää tai mihin se viittaa, ja lisäksi se tuottaa merkityksiä myös siinä missä kontekstissa valokuva esitetään tai miten valokuva on tuotettu. (Katso liite 2), (Karhula 1991, s. 159–160).

2.4.4.4. Suositus sanomalehtien kuva-arkistojen sisällönkuvaukseen

Sanomalehtien liiton teknologiajaosto päätti 1988 järjestää projektin, jonka tarkoituksena oli kehittää yhtenäiset sisällönkuvailukäytännöt sanomalehtien kuva-arkistoihin. Jokaisella sanomalehdellä oli omissa arkistoissaan käytössä omanlaisensa tavat tehdä sisällönkuvailu. Tämä aiheutti ongelmia siinä vaiheessa kun tekniikka mahdollisti kuvien lähetyksen kuva-arkistosta muihin sanomalehtiin tai kuvatoimistoihin. Esimerkiksi kuvatoimistosta ostetun kuvan sisällönkuvailu saattoi poiketa paljonkin sanomalehden omista sisällönkuvailutavoista, jolloin kuvaan piti tehdä uusi sisällönkuvailu jotta se voitiin viedä lopulta sanomalehden omaan arkistoon. Kun kuvia oli satoja tuhansia, niin pelkkä sisällönkuvailun tekeminen sitoi paljon resursseja. (Suositus sanomalehtien kuva-arkistojen sisällönkuvailun yhtenäistämiseksi, 1990)

Sanomalehtien kuva-arkistoissa kuvien luokitusjärjestelmät olivat usein enumeratiivisia, joka tarkoittaa asioiden luettelemista sen sijaan että käytettäisiin luokitusta. Kuvat laitettiin vain yhteen paikkaan arkistossa, esimerkiksi kohtaan ”elokuvat”. Tämä malli oli kuitenkin ristiriitainen, sillä kuvat ovat aina monimerkityksisiä. Kuvien löytäminen vaati usein arkistonhoitajien omakohtaista kokemusta arkiston rakenteesta. (Suositus sanomalehtien kuva-arkistojen sisällönkuvailun yhtenäistämiseksi, 1990)

Projektin aikana kehiteltiin lopulta malli, jolla pystyttiin vastaamaan digitaalisen ajan haasteisiin ja sen käyttö palveli paremmin kuvien hakemista. Projektin tuloksena kuville luotiin tallennuspohja, johon tässä yhteydessä relevanteiksi koetut metatiedot saadaan tallennettua omiin kenttiinsä.

Malli on kehitetty tietokonekäyttöön, mutta sitä voidaan tietysin osin soveltaa myös manuaalisiin arkistoihin. Vaikka huomio kohdistuu strukturoituihin kuvailukenttiin, niin vapaan kuvailun kenttään on mahdollista lisätä subjektiivisia kuvailutermejä. Malli on myös tarkoitettu tietokoneella interaktiiviseksi, jolloin kuvailua tekevä käyttäjä voi valita tesauruksesta termejä ja samalla näkee tesaurussuhteet. Näin kuvailun tekeminen helpottuu ja nopeutuu. Yhtenäisen käytännön ja tallennuspohjan etuina on kuva-arkistojen resurssien säästäminen ja haun helpottuminen, sillä kaikkiin kenttiin voidaan kohdistaa hakuja ja Boolean operaattoreita voidaan käyttää. (Katso liite 3), (Suositus sanomalehtien kuva-arkistojen sisällönkuvailun yhtenäistämiseksi, 1990)

2.5 Kuvailun laatu ja siihen vaikuttavat tekijät

Tutkimuksessaan Mirja Iivonen (1989) tarkastelee indeksointituloksen riippuvuutta indeksointiympäristöstä, sekä indeksoinnin yhteneväisyyttä indeksoijien välillä käytetessä kirjallista aineistoa. Indeksointiympäristöillä tarkoitetaan hänen tutkimuksessaan eri kirjastoja tai muita indeksointia tekeviä organisaatioita ja niiden eri työntekijöitä jotka työskentelevät keskenään erilaisen kokemuksen ja ohjeistuksen avulla. (Iivonen, 1989, s. 21–52)

Iivonen (1989) toi tutkimuksessaan ilmi aiemmissä tutkimuksissa ilmenneitä syitä erilaisiin indeksointituloksiin ja niitä syitä olivat mm. teoksen aihealueen tunteminen ja asiasanaston suppeus tai laajuus indeksoitavan teoksen kohdalla. Myös teoksen pituus vaikutti suuresti siihen, kuinka erilaisia indeksointituloksia saatiin. Yleensä hyvin lyhyiden teosten indeksoinnin välillä oli vain vähän erilaisuutta eri indeksoijien välillä. (Iivonen, 1989, s 53-87)

Hughes ja Rafferty (2011) lainaavat teoksessaan Zunden ja Dexterin (1969) tutkimusta ”Factors affecting indexing performance”. He lajittelevat Iivosta tarkemmin tekijöitä, jotka vaikuttavat indeksoinnin tulokseen. Tekijät jaetaan pragmaattisiin, semanttisiin ja ympäristöperäisiin tekijöihin ja ne ovat seuraavia:

- Indeksoijan kokemus, pätevyys ja luonteenlaatu
- Indeksoitavan dokumentin ominaisuudet, aihe ja aiheen tarkastelun syvällisyys
- Indeksoijan käyttämät apuvälineet, indeksoinnin menetelmät ja indeksoinnin kattavuus
- Käytetyn asiasanaston koko, tarkkuus ja semanttiset ominaisuudet

Zunde ja Dexter (1969) sanovat, että näitä havaintoja saatiin, kun tutkittiin tekstejä indeksoivien ihmisten työtä. Zunde ja Dexter (1969) kuitenkin huomauttavat, että nämä havainnot ovat relevantteja myös kaikenlaista materiaalia indeksoivien ihmisten parissa. (Hughes & Rafferty, 2011)

2.5.2 Indeksoinnin yhdenmukaisuus ja sen laskeminen

Indeksoinnin yhdenmukaisuudella tarkoitetaan miten indeksointia tekevät eri henkilöt indeksoivat samoja dokumentteja eri tilanteissa. Indeksoinnin yhdenmukaisuutta voidaan vertailla eri indeksoijien välillä tai voidaan vertailla yhden indeksoijan eri aikoina tekemää indeksointityötä. (Iivonen, 1989, s.53)

Indeksoinnin yhdenmukaisuuden ja indeksoinnin laadun välinen suhde ei ole ongelmaton, sillä ensin täytyy määritellä mitä on laadukas indeksointi. Hughes & Rafferty (2011) lainaavat artikkelissaan Leonardia (1977), joka sanoo laadukkaiden kuvailuterminien johtavan hyviin hakutuloksiin. Samassa artikkelissa lainattu Funk (1983) toteaa, että ei ole olemassa yhtä ”oikeaa” tapaa indeksoida dokumentti, mutta arkiston kattava yhdenmukainen kuvailu osoittaa indeksointityön olleen laadukasta ja luotettavaa. (Hughes & Rafferty (2011)

Kuvailun yhteneväisyyden tutkimuksen ”kultainen aikakausi” oli 1950-1970, jolloin julkaistiin lukuisa määrä aiheeseen liittyviä tutkimuksia. Nämä tutkimukset ja niiden tulokset ovat vielä nykypäivänäkin olennaisia. Näiden tutkimusten tulokset ovat hyvin vaihtelevia ja kuvailun yhdenmukaisuus todettiin hyvin vaihtelevaksi eri tutkimusympäristöissä. (Hughes & Rafferty 2011)

Omassa tutkimuksessaan Iivonen (1989) tutki eri indeksoijien valitsemia ydintermejä ja lisätermejä. Ydintermeillä hän tarkoittaa elementtejä sekä yhteisiä näkökulmia teokseen, joita yli puolet kuvailijoista on tuonut esiin indeksoinnissaan. Tutkimuksessa ydintermiksi laskettiin elementti, jonka yli puolet kuvailijoista oli ottanut esiin indeksoinnissa. Lisätermiksi tutkimuksessa ymmärrettiin termit, joita käytettiin täydentämään ydintermejä, mutta jotka eivät olleet kuvailijoiden mukaan täysin välttämättömiä. Tutkimuksen koasetelmassa koeindeksoijat indeksoivat ennalta annetun aineiston ja sen jälkeen lasketaan indeksoinnin yhdenmukaisuusprosentti. Tutkimuksessa todetaan indeksoinnin yhdenmukaisuuden jäävän usein pieneksi. (Iivonen 1989)

Yhdenmukaisuutta voidaan laskea monella eri kaavalla, mutta yleisimmin on käytetty Rodgersin ja Hooperin kaavaa sekä Rollingin kaavaa. Rollingin kaava on jatkokehitelty Rodgersin ja Hooperin kaavasta ja siinä korostuu indeksoijien yhteisesti käyttämät ter-

mit sekä lisätermit. Rollingin kaavasta on versiot yksinkertaisen yhdenmukaisuuden laskemiseksi ja painotetun yhdenmukaisuuden laskemiseksi. Iivonen (1989) toteaa omassa tutkimuksessaan painotetun yhdenmukaisuuden kaavan antava relevantimpia tuloksia, sillä siinä otetaan huomioon sekin yhdenmukaisuus, joka vallitsee vain joidenkin indeksoijien välillä, eikä vain kaikkien indeksoijien välillä kuten yksinkertaisen yhdenmukaisuuden kaavassa. (Hughes & Rafferty, 2011 ja Iivonen, 1989)

Rollingin painotetun yhdenmukaisuuden kaava neljän indeksoijan tapauksessa: (Iivonen 1989, s. 64)

$$x = 100 \cdot \frac{4c + 3/4(c_{abe} + c_{abd} + c_{aed} + c_{bed}) + 2/4(c_{ab} + c_{ae} + c_{ad} + c_{be} + c_{bd} + c_{ed})}{a + b + d + e}$$

jossa

a = indeksoija A:n käyttämien termien määrä

b = indeksoija B:n käyttämien termien määrä

d = indeksoija D:n käyttämien termien määrä

e = indeksoija E:n käyttämien termien määrä

c = kaikkien neljän indeksoijan käyttämien yhteisten termien määrä

c_{abe} = indeksoijien A, B ja E (mutta ei D) käyttämien yhteisten termien määrä

c_{abd} = indeksoijien A, B ja D (mutta ei E) käyttämien yhteisten termien määrä

c_{aed} = indeksoijien A, E ja D (mutta ei B) käyttämien yhteisten termien määrä

c_{bed} = indeksoijien B, E ja D (mutta ei A) käyttämien yhteisten termien määrä

c_{ab} = indeksoijien A ja B (mutta ei D ja E) käyttämien yhteisten termien määrä

c_{ae} = indeksoijien A ja E (mutta ei B ja D) käyttämien yhteisten termien määrä

c_{ad} = indeksoijien A ja D (mutta ei B ja E) käyttämien yhteisten termien määrä

c_{be} = indeksoijien B ja E (mutta ei A ja D) käyttämien yhteisten termien määrä

c_{bd} = indeksoijien B ja D (mutta ei A ja E) käyttämien yhteisten termien määrä

c_{ed} = indeksoijien E ja D (mutta ei A ja B) käyttämien yhteisten termien määrä

Painotetun yhdenmukaisuuden kaavaa käytettäessä saadaan yleensä jonkinmoinen tulos, sillä yhdenmukaisuusprosentti jää nolllaksi vain silloin kun ei löydy indeksointitermiä, jota vähintään kaksi indeksoijaa olisi käyttänyt. Käytettäessä painotetun yhdenmukaisuuden kaavaa voivat tulokset silti jäädä lähelle nolllaa, mutta ne tulokset voivat silti olla hyödyllisiä arvioitaessa indeksoinnin laatua. (Iivonen 1989, s.64–67)

Iivonen huomaa tutkimuksessaan, että selvästi suurempia yhdenmukaisuusprosentteja saavutetaan, kun siirrytään termeihin kohdistuvan yhdenmukaisuuden laskemisesta käsitteisiin kohdistuvaan yhdenmukaisuuden laskemiseen. Termien perusteella laskettava yhdenmukaisuus tarkoittaa sanojen kirjaimien vertaamista toisiinsa kirjain kirjaimelta. Käsitteiden mukaan laskettavassa yhdenmukaisuudessa aineistolle tehdään ensin käsiteanalyysi ja samoiksi käsitteiksi lasketaan mm. sanojen synonyymit ja saman sanan monikko- ja yksikkömuodot. Iivosen omassa tutkimuksessa käytettiin Rollingin painotettua yhdenmukaisuuskaavaa ja käsiteanalyysin jälkeen tulos oli 47,7 %, kun ennen käsiteanalyysiä tulos oli 13,6 %. (Iivonen 1989, s. 65–67)

Hughes ja Rafferty (2011) kävivät läpi tutkimuksia ja etsivät syitä, mitkä lopulta vaikuttavat indeksoinnin yhdenmukaisuustulokseen. Näiden läpikäytyjen tutkimusten tulokset ovat hyvin vaihtelevia ja kuvailun yhdenmukaisuus todettiin hyvin vaihtelevaksi eri tutkimusympäristöissä. Tutkimukset eivät ole verrannollisia keskenään, mutta kahden keskeisen tekijän huomattiin vaikuttavan kuvailun yhdenmukaisuuteen:

- 1. Erilaiset mielipiteet siitä, mitkä asiasanat ja kuvailutermit tulkitaan keskenään vastaaviksi ja yhdenmukaisiksi*
- 2. Erilaiset tavat laskea kuvailun yhdenmukaisuus*

(Hughes & Rafferty, 2011)

Iivonen (1989) nostaa käyttäjien huomioonottamisen indeksoinnissa vielä yhdeksi indeksointituloksen yhteneväisyyteen vaikuttavaksi tekijäksi. Iivosen mukaan indeksointia voidaan tehdä kahden eri periaatteen mukaisesti: Teokseen suuntautuva indeksointi tai hakukysymyksiin suuntautunut indeksointi. Teokseen suuntautuneessa indeksoinnissa tuodaan indeksointiohjeiden mukaisesti esiin teoksesta keskeiset asiat ja teemat. Ha-

kukysymyksiin suuntauvassa indeksoinnissa indeksoija indeksoi tyhjentävämmin ja yrittää miettiä millä hakusanoilla teosta tullaan myöhemmin hakemaan. (Iivonen 1989)

3. TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA MENETELMÄT SEKÄ TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tässä luvussa esitellään tutkimustehtävä ja tutkimusaineisto, sekä kerrotaan minkälaisia menetelmiä tutkimuksessa käytetään. Tutkimus toteutetaan yhteistyössä Ylen kuva-arkiston kanssa ja tutkimuksessa tarkastellaan lähdekirjallisuudesta esiinnousseita teemoja ja sisällönkuvailun haasteita Ylen kuva-arkistossa. Tutkimuksen tavoitteena on syventää ymmärrystä kuvien kuvailusta sekä saada lisää tietoa Ylen kuva-arkistossa käytetyistä kuvailutermeistä ja tutkia kuvailun yhdenmukaisuuden toteutumista, sekä tarjota lisäinformaatiota kuvailun kehittämiseksi Ylessä.

Täysin vastaavaa tutkimusta samanlaisella koeasetelmalla ei ole aiemmin tehty. Tämän kaltainen tutkimus tuo lisätietoa kuvailutermin valinnasta, kun ei järjestetä indeksoijille varsinaista koetilannetta, vaan analysoidaan heidän normaalityöolosuhteissa syntyneitä kuvailua.

3.1 Tutkimuskysymykset

Tutkimuskysymykset on laadittu ja aseteltu, niin että saataisiin kasvatettua ymmärrystä kuvien sisällönkuvailusta Ylen kuva-arkistossa, sekä saada lisää tietoa mitä asioita kuvista kuvaillaan eniten ja mitä asioita kuvaillaan vähemmän. Tavoitteena on myös saada työelämään sovellettavissa olevaa tietoa.

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen kohdalla tavoitteena on hyödyntää tutkimusaineistoa, niin että saadaan selville mitä aspekteja kuvailijat huomioivat, kun sisällönkuvailua tarkastellaan Shatfordin lukuohjeen pohjalta. Toisen tutkimuskysymyksen avulla pyritään selvittämään Ylen omien kuvailuohjeiden ja sisällönkuvailun suhdetta. Kolmannessa tutkimuskysymyksessä selvitetään kvantitatiivisin menetelmin ja Shatfordin lukuohjeen avulla, mitä aspekteja kuvailijat ovat kuvailleet kuvista.

Tutkimuskysymykset

1. Miten Metro-järjestelmän kuvien kuvailu jakautuu Shatfordin neliportaiseen kuvasiälttöjen luokkiin eri kuvatyypeissä?
2. Vastaavatko Metro-järjestelmän kuvien kuvailutiedot Ylen omia ohjeita kuvien kuvailusta?
3. Miten yhdenmukaisesti Metro-järjestelmän kuvat on kuvailtu, kun vertaillaan kuvailua tekevien henkilöiden valitsemia kuvailutermejä samantyyppisissä kuvissa?

3.2 Tutkimuksen toteutus ja tutkimusaineiston keruu

Tutkimusaineisto tässä tutkimuksessa koostuu seuraavista:

1. Ylen kuva-arkiston dokumentointiopas
2. 114 valokuvaa Ylen kuva-arkistosta kuvailutietueineen

Tutkimusaineisto saadaan Ylen kuva-arkistosta, jolla on toimipisteet Tampereella ja Helsingissä. Valokuva-arkiston ydintehtävä on valokuvamateriaalin arkistointi parhaalla laadulla ja asettaa aineisto helposti saatavilla. Valokuva-aineistoa syntyy ohjelmatuotannon ja muun kuvatuotannon yhteydessä. Ylen kuva-arkistossa on noin miljoona kuvaa. Kuvista puolet on valokuvia kotimaasta tai ulkomailta sekä graafista materiaalia eri aiheista, sekä toinen puoli on tiedotuskuvia Ylen alkuajoilta lähtien. Keskeisimpiä kuvakokoelmia ovat esimerkiksi: Uutiskuvat, politiikka, sotahistoria, kansantiede, urheilu, henkilökuvat, valokuvataide, Ylen ohjelmatiedotuskuvat, Yleisradion toiminta ja henkilöstö. (Yle 2014)

Kuva 1. Esimerkkikuva Ylen arkistosta. (Kalle Kultala / Yle)

Valokuvien sisällönkuvailu on tehty Ylen toiminnan aikana ja kaikissa tapauksissa sisällönkuvailun tarkkaa ajankohtaa ei ole selvillä, sillä konversiossa järjestelmästä toiseen tieto ei ole säilynyt. Joissain tapauksissa kun vanha kuva on digitoitu, niin siihen on samalla tehty myös sisällönkuvailu. Metadataa kertyy automaattisesti sekä kuva-arkiston työntekijöiden manuaalisesti lisäämänä. Sisällönkuvailu on kokonaisuudessaan arkistotyöntekijöiden kirjoittamaa. (Yle 2014)

Tämän tutkimuksen valokuvat kuvailutietueineen saatiin Ylen kuva-arkistosta Tampereelta. Tutkimusaineiston keräämisessä avusti Ylen informaattikko Pekka Kauranen, jonka johdolla koottiin otos arkiston kuvista. . Kuvatyypeiksi valittiin kuusi eri aihe-ryhmää: Kekkonen, Halonen, Jatkosota, Helsinki, luonto ja symbolikuva. Valinnan perusteina oli saada mahdollisimman erityyppisiä kuvia, jotta saadaan näytteitä erilaisten kuvien kuvailusta. Kaksi presidenttiä valittiin, koska haluttiin nähdä onko kahden eri aikakauden presidenttien kuvien kuvailussa eroja. Jatkosota-aiheiset kuvat edustavat historiallista kuvamateriaalia sekä myös sotaa, joka on hyvin erilainen aihe verrattuna muihin aiheisiin. Helsinki valittiin yhdeksi aihepiiriksi, koska siinä yksi fyysinen tapahtumapaikka yhdistää kuvia. Tätä ulottuvuutta ei ole muissa kuvissa. Luonto-kuvat valittiin, koska haluttiin tutkia kuinka kuvailu muuttuu, kun kuvassa ei olekaan ihmisiä vaan eläimiä. Symboli-kuvat edustavat ja symboloivat nimensä mukaisesti jotain sellaista mikä vaatii kuvan tulkintaa ja esimerkiksi kulttuuristen eleiden ja ilmeiden tulkintaa.

Symboli-kuvien sisällönkuvailua haluttiin vertailla suhteessa muihin kuviin, jotka eivät ensisijaisesti symboloi mitään.

Kokonaisuutena nämä kuusi eri kuvatyyppejä ovat hyvin erilaiset kahta presidenttiä lukuun ottamatta. Kuvien aiheiden erilaisuus ja ikä tukevat tutkielman tavoitteita, kun tutkitaan erilaisten kuvien sisällönkuvailun tapoja ja käytäntöjä.

Kuvat valittiin sattumanvaraisesti, niin ettei niiden kuvailutietoja etukäteen tarkasteltu. Kuvien ensimmäisen valinnan jälkeen tein vielä lopullisen karsinnan, jossa kuvasarjasta valittiin vain yksi kuva tutkimukseen. Kuvasarjojen kuvien aihe ja sisällönkuvailu ovat hyvin lähellä toisiaan ja toisinaan jopa identtisiä, joten useampaa kuvaa samasta sarjasta ei kannattanut ottaa. Symbolikuvia oli vaikeampi löytää, joten tässä tutkimuksessa niitä on jokaiselta kuvailijalta vain 8 kappaletta, kun muista aiheista on 10 kuvaa kuvailijaa kohti.

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen vastataan vertailemalla 114 kuvan kuvailutietoja Shatfordin lukuohjeen kuvasisältöjen luokkiin (Taulukko 1). Toiseen tutkimuskysymykseen vastataan luokitteluoppaasta ja kuvailutietueista saatavien tietojen perusteella.

Kolmatta tutkimuskysymystä varten rakennettiin ainutlaatuinen koetilanne. Kuvia kuudesta eri aihe ryhmästä: Kekkonen, Halonen, Jatkosota, Helsinki, luonto ja symbolikuva, ja tässä tutkimuksessa vertaillaan Shatfordin(1986) lukuohjeen avulla kuinka yhtenäisesti kuvien eri aspektit on kuvailijoiden välillä kuvailtu.

Taulukko 2. Tutkimusaineiston yhteenveto.

Kuvat	Kekkonen	Halonen	Jatkosota	Helsinki	Luonto	Symboli
Kuvien määrä	30	30	30	30	30	24
Kuvat otettu vuosina	1950-1975	1952-2007	1939-1944	1917-2004	1956-2009	1996-2010
Kuvien kuvailutermien määrä yhteenlaskettuna	271	273	294	221	166	225
Aritmeettinen keskiarvo kuvailutermien määrästä yhtä kuvaa kohden	9	9,1	9,8	7,4	5,5	7,5

Perinteisesti kuvailijoiden yhdenmukaisuus on laskettu antamalla ennalta määrätty joukko samoja kuvia kuvailijoille kuvattavaksi ja laskemalla heidän käyttämien hakutermin väliltä yhdenmukaisuus (Iivonen, 1989).

Perinteinen yhdenmukaisuuslaskenta antaa tuloksen vain merkkien ja käsitteiden yhdenmukaisuuden välillä. Siinä ei saada selville mitä asioita kuvailijat ovat keskittyneet kuvailemaan ja nostamaan esille kuvasta suhteessa kuvan muihin aspekteihin. Siihen tarvitaan tässä tutkimuksessa käytetty Shatfordin (1986) lukuohje, jonka perusteella asiaa voidaan tutkia. Tässä tutkimuksessa tutkitaan kuinka usein kuvailijat ovat kuvailleet tietyn kuvailuaspektin samassa kuvatyypissä. Tästä voidaan nähdä mielekkäitä tuloksia eri kuvailijoiden tavassa toimia ja siinä minkä aspektien kuvailemiseen he ovat keskittyneet ja mitkä kuvan aspektit ovat jääneet vähälle huomiolle.

Tämän kaltainen lähestymistapa yhdenmukaisuuslaskentaan on harvinainen ja se ansaitsee paikkansa antamalla arvokasta lisätietoa kuvailijoiden yhdenmukaisuudesta eri aspektien välillä. Tästä tutkimusmallista on myös eniten hyötyä Ylelle, sillä näin he näkevät eri kuvailijoiden erot kuvien eri osa-alueiden kuvailemisen välillä ja voivat tarvittaessa kehittää toimintaansa. Tämän tutkimuksen tulokset on helposti sovellettavissa käytännön kuvailutyön kehittämiseen ja se on tämän työn yksi tärkeimmistä tavoitteista.

3.3 Aineiston analyysi ja tulkinta

Tutkimuksessa käytetään kvantitatiivisia menetelmiä. Kuvailutermin jakautuminen Shatfordin (1986) lukuohjeen kuvasisältöjen luokkiin lasketaan tilastollisesti.

Yhdenmukaisuuden laskemiseen tarvittavia kaavoja (Iivonen, 1989) jouduttiin muokkaamaan tätä tutkimusta varten. Käytetystä kaavasta kerrotaan tarkemmin luvussa 4.3. Tutkimuksessa kuvailijat ovat anonyymejä ja kuvasarjoja on satunnaisesti käytetty yhteensä kuudelta eri kuvailijalta.

3.3.1 Kuvailun analysointi

Kuvailun analysointia varten luotiin Excel-taulukko. Kuvan kuvailuteksti tuodaan järjestelmän IMG_CONTENT -kentästä (katso liite 3) sellaisenaan taulukon ”Kuvailu kokonaisuudessaan” soluun. Tästä solusta kuvailuun käytetyt ja termit siirretään Shatfordin (1986) lukuohjeen mukaisesti luotuihin soluihin, joiden pääluokat ovat: Kuka, Mitä, Missä, Milloin. Jokaisen pääluokan alla on vielä kolme alaluokkaa: Yksilökohde, kohdeluokka ja aiheet. Tässä tutkimuksessa käytetään pääluokka ilmaisua tarkoittaessa kuka, mitä, missä, milloin luokkia ja alaluokka ilmaisua tarkoittaessa yksilökohde, kohdeluokka, aiheet -luokkia.

Kuka-pääluokkaan sijoitetaan kuvailutermit, jotka vastaavat kysymykseen ketä tai mitä olentoja tai objekteja kuva esittää. Kuvan objektit voivat myös symboloida tai henkilöidä näitä olentoja tai objekteja abstraktilla tasolla, jolloin kuvailutermin sijoitetaan taulukon aiheet-alaluokkaan. ”Ketä kuva esittää?” –kysymys jaetaan kahteen alakysymykseen: ”Ketä kuva tarkalleen esittää?” ja ”Ketä kuva yleisesti esittää?”. Edellisten kysymysten vastauksiin perustuen kuvailutermit jaetaan taulukon ”yksilökohde” ja ”kohdeluokka” –alaluokkiin. (Shatford 1986)

Mitä-pääluokkaan sijoitetaan kuvailutermit, jotka kuvailevat ja kertovat tapahtumista, toiminnasta, olosuhteista ja tunteista. Kaikki termit, jotka vastaavat kysymykseen ”Mitä kuvan olennot tai objektit tekevät?” tai ”Mikä on kuvan olentojen tai objektien olotila?” sijoitetaan alaluokkiin ”yksilökohde” tai ”kohdeluokka”. Kaikki termit, jotka vastaavat kysymykseen ”Mitä tunteita näillä toiminnoilla tai olotiloilla välitetään?” ja ”Mitä abstrakteja ideoita kuvan toiminnot symboloivat?” sijoitetaan ”aiheet”-alaluokkaan. (Shatford 1986)

Missä-pääluokkaan sijoitetaan kuvailutermit, jotka kuvailevat kuvassa näkyvää tilaa ja paikkaa maantieteellisesti tai arkkitehtuurillisesti. Kuvailutermit vastaavat myös paikkakuntaa, sijaintia tai paikan ilmentymää koskeviin kysymyksiin. ”yksilökohde” –alaluokkaan sijoitetaan yksilöllisesti nimetyt paikat kuten kaupungit ja taivaankappalet. ”kohdeluokka” –alaluokkaan sijoitetaan kuvailutermit, jotka kuvailevat maantieteellisesti, arkkitehtuurillisesti tai kuvailutermit jotka kertovat kuvan maisemasta, kaupunkikuvasta, sisätiloista tai luonnontilassa olevasta paikasta kuten metsä. ”Aiheet”-

alaluokkaan sijoitetaan kuvailutermit, jotka kuvailevat myyttistä tai abstraktia paikkaa tai tilaa. (Shatford 1986)

Milloin-päälukuokkaan sijoitetaan kuvailutermit, jotka kuvan esittämää ajankohtaa lineaarisesti tai syklisesti. ”Yksilökohde” –alaluokkaan sijoitetaan termit, jotka kuvailevat tarkkaa päivämäärää tai historiallista aikakautta. ”Kohdeluokka” –alaluokkaan sijoitetaan syklistä aikaa ja ajankohtaa kuvailevat termit kuten vuodenajat tai vuorokaudenajat. ”aiheet” –alaluokkaan sijoitetaan termit, jotka esittävät ajan jonkin abstraktin idean ilmentymänä. ”aiheet” –alaluokkaan sijoitettavat termit ovat harvinaisia. (Shatford 1986)

Jokainen kuvailutermin perusmuotoistetaan, kun se sijoitetaan johonkin neljästä pääluokasta taulukossa. Näin selkiytetään taulukkoa ja saadaan helpommin vertailtavia tuloksia. Kuvailutermeiksi ymmärretään tässä yhteydessä yksittäiset sanat tai sanaparit alkuperäisestä kuvailusta.

Kuvailussa esiintyy myös toisinaan kuvailutermejä, joita ei ole varsinaisessa kuvassa, mutta ne on silti kontekstin vuoksi otettu mukaan kuvailuun. Näiden termien eteen sijoitetaan #-merkki taulukossa, jotta ne voidaan tarvittaessa tunnistaa ja erottaa muista kuvailutermeistä.

Alkuperäisestä kuvailutekstistä jätetään (Shatford 1986) huomiotta sidesanat ja adverbiaalit, niitä ei tulla sijoittamaan mihinkään pääluokkaan analysoitavaksi. Myös kuvan kohteiden järjestystä koskeva lisäinformaatio (esim. teksti ”kuvassa oikealla”) jätetään analysoimatta.

Kuvassa selkeästi esiintyvänä objektina oleva talo, rakennus tai muu vastaava eloton ja paikkaan liittyvä asia sijoitetaan ”kuka” pääluokkaan. Jos objektit ovat rakennuksen sisällä, niin rakennus voidaan sijoittaa ”missä-” pääluokkaan.

Yhdenmukaisuuden laskeminen

Kaava esimerkiksi laskettaessa Kuka- kohdeluokka aspektin kuvailun yhdenmukaisuus:

$x =$

$$\frac{[\min(a, b)/\max(a, b) + \min(a, b)/\min(a, b) + \min(a, c)/\max(a, c) + \min(a, c)/\min(a, c) + \min(b, c)/\max(b, c) + \min(b, c)/\min(b, c)]}{2 * 3}$$

jossa:

a [tai b tai c] = kerrat jolloin kuvailija a [tai b tai c] on huomionut fasetin

$\min(x, y)$ = pienempi luvuista x ja y

$\max(x, y)$ = suurempi luvuista x ja y

3.4 Ylen valokuvien dokumentointioppas

Ylen Valokuvien dokumentointioppas (jäljempänä dokumentointioppas) on tarkoitettu Ylen sisäiseen käyttöön. Oppaan tarkoituksena on antaa Metro-järjestelmän käyttäjälle esittely, siitä minkälaisia valokuva-tietomallin kenttiä järjestelmässä on ja miten niitä tulee täyttää.

3.4.1 Dokumentointioppaan sisältö

Dokumentointioppas ohjeistaa myös kuvatiedostojen sallituista tiedostomuodoista. Metro-järjestelmän kuvien tallennuspohjassa on yhteensä 55 metatietokenttää ja dokumentointioppas ohjeistaa niistä jokaisen täyttämiseen. Kaikki Metro-järjestelmän metatietotyypit on listattu liitteen numero 3.

Suurin osa(?) sisällönkuvailusta tehdään ”Sisältö” –kentässä (IMG_CONTENT) ja siihen kohdistuu suurin mielenkiinto tätä kysymystä pohdittaessa. Dokumentointioppas kertoo ”Sisältö” –kentän olevan ”kuvan aiheen ja kohteen kuvailua sekä oleellisen taustainformaation tarjoamista kuvan käyttäjälle”. Kielen tulee kentässä olla hyvää yleis-kieltä ja siinä tulee käyttää kieliopin mukaisia lauserakenteita. (Dokumentointioppas, 2011)

Sisältö-kentän teksti on yleisin hakukohde, joten dokumentointiopas kehottaa panostamaan sen hyvään muotoiluun ja kirjoitusasuun. Kuvien löytyvyys on paljon sisältökentän sisällönkuvailun varassa.

Tulevissa luvuissa keskitytään siihen miten käytetty kuvailu ja dokumentointiopas poikkeavat toisistaan. (Ylen valokuvien dokumentointiopas, 2011)

3.4.2 Dokumentointioppaan analysointi

Dokumentointiopas on 18 sivua pitkä ja se keskittyy ohjeistamaan eri metatietokenttien täyttämistä. Tätä tutkimusta varten dokumentointiopasta analysoitiin diskurssianalyysin keinoin.

4. TULOKSET

Tässä luvussa esitellään laadullisin ja määrällisin menetelmin saatuja tuloksia.

4.1 Sisällönkuvailu suhteutettuna Shatfordin lukuohjeeseen

Ensimmäisessä tutkimuskysymyksessä tarkastellaan kuvailun jakautumista Shatfordin neliportaiseen lukuohjeen tekstin ja hakemisen tasolla sekä käsitteellisellä tasolla. Sisällönkuvailun kaikki teksti on sijoitettu taulukkoon ja analyysi on tehty sen perusteella. Tekstissä mainitaan kaikki ne Shatfordin lukuohjeen kentät, joihin on päätynyt merkittävästi sisällönkuvailutermejä. Jos kenttään on tullut vain muutama termi, niitä ei erikseen käsitellä tässä.

Tulokset esitetään Shatfordin lukuohjeeseen perustuvana taulukkona, jossa esitetään kuinka monen kuvan kuvailussa tietty aspekti on huomioitu. Kuvailtu ulottuvuus on laskettu mukaan, jos sitä kuvailtu vähintään yhdellä kuvailutermillä sisällönkuvailussa. Taulukossa on erikseen korostettu alleviivauksella tuloksia, jos aspekteja on kuvattu yli 20/30. Katkoviivauksella korostetaan tuloksia joissa yli 10/30 aspekteista on kuvattu.

4.1.1 Kekkonen

Kielellisellä ja käsitteellisellä tasolla Kekkonen kuvissa kuvailu painottuu Shatfordin lukuohjeen perusteella ”kuka: yksilökohde” kenttään. Kuvissa esiintyy paljon henkilöitä ja ne ovat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta nimetty. Kuka-kohdeluokka kentässä on kuvissa esiintyvien valtiomiesten titteleitä. Mitä-kohdeluokka on toiseksi käytetyin kenttä Kekkonen kuvissa. Juhlien, seremonioiden, vierailujen ja tv-ohjelmien luonne on kuvattu sisällönkuvailussa yleisellä tasolla. Missä-yksilökohde kentän mukaisesti on kuvailtu missä maassa kuva on otettu. Myös urheilustadioneiden nimiä ja muiden esiintymisareenoiden nimiä on tässä kentässä.

Käsitteellisellä tasolla sisällönkuvailussa on huomioitu paljon sellaista, jota ei näy kuvassa on vaan se on päätelty asiayhteydestä ja taustatiedoista. Kuvassa näkyvän juhlati-

laisuuden luonnetta on tarkennettu virkaanastujaisiksi tai valtiovierailuksi. Tilaisuuksien järjestäjätahoa on myös kuvailtu informatiivisesti.

Kuvissa näkyvää kirjettä on sisällönkuvailussa luonnehdittu myllykirjeeksi ja kuvia on ajoitettu kuvassa näkyvien tapahtumien perusteella suuntaa antavasti.

Taulukko 3.

Kekkosen kuvien sisällönkuvailussa huomioidut fasetit

Fasetit/K	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	<u>30/30</u>	<u>29/30</u>	0/30
MITÄ?	5/30	<u>26/30</u>	1/30
MISSÄ?	<u>12/30</u>	8/30	1/30
MILLOIN?	1/30	0/30	0/30

Yhteenveto

Kekkonen aiheisissa kuvissa kuvailu on painottunut Kuka-yksilökohde ja kohdeluokka -kenttiin, sekä Mitä-kohdeluokka kenttään. Myös Missä-yksilökohde kenttä on melko usein kuvattu. Kuvien kuvailu oli kauttaaltaan melko samanlaista ja siinä keskityttiin tuomaan esiin kuvien henkilöt, heidän asemansa ja mitä kuvissa tehdään. Tapahtumapaikat on tämän aiheen kuvissa kirjoitettu sisällönkuvailun mukaan.

4.1.2 Halonen

Kielen ja hakemisen tasolla Halosen kuvien sisällönkuvailusta suurin osa sijoittuu Kuka-yksilökohde kenttään. Suurin osa henkilöistä mainitaan nimeltä, mutta usein myös

mainitaan liite presidentti tai Tasavallan presidentti Tarja Halosen nimen edessä. Myös SDP mainitaan, kun Tarja Halonen on kuvassa selkeästi SDP:n edustajana.

Kuka-kohdeluokka kentän mukaisesti sisällönkuvailussa mainitaan kuvassa esiintyvien henkilöiden ammatti tai titteli, kuten kansanedustaja tai presidentti. Huomioitavaa on että, muut henkilöt ja esineet kuvaillaan suhteessa Tarja Haloseen. kuten tytär, opettaja tai koru.

Kuka-aiheet kentän mukaisesti sisällönkuvailun termi ”profiili” viittaa profiilikuviin ja profiilikuvaan Halosesta. Mitä-yksilökohde kentässä on tapahtumien ja juhlatilaisuuksien nimiä, joissa kuva on otettu. Esimerkkeinä itsenäisyyspäivän vastaanotto tai Yleisradion vaalitulosojelma. Missä-yksilökohde kentässä kuvaillaan maita ja haastattelu-paikkoja, joissa Tarja Halonen vierailee tai esiintyy kuvassa. Milloin-yksilökohde kentässä sisällönkuvailu on aikamääreitä ja tässä tapauksessa vuosilukuja, jolloin kuva on otettu.

Kontekstuaalisella tasolla kuvaillut kohteet, jotka eivät näy kuvassa ovat Halosta kuvailuvia ja selventäviä. Sisällönkuvailussa on kerrottu kuvassa näkyvän tilaisuuden olevan osa presidentinvaalikiertuetta tai vaalitilaisuutta. Myös presidenttiyteen liittyviä tehtäviä on kuvailtu, kuten hallituksen vastaanottaminen tai Suomen edustaminen syntymäpäivillä.

Pienempinä kuvassa näkymättöminä kohteina on kuvailtu Halosen puvun suunnittelijaa, itsenäisyysvastaanoton järjestysnumeroa ja presidentinvaalien tilannetta toisella kierroksella.

Taulukko 4.

Halosen kuvien sisällönkuvailussa huomioidut fasetit

Fasetit/H	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	<u>29/30</u>	<u>25/30</u>	2/30
MITÄ?	<u>13/30</u>	<u>24/30</u>	0/30
MISSÄ?	<u>12/30</u>	3/30	0/30
MILLOIN?	<u>17/30</u>	0/30	0/30

Yhteenveto

Halonen aiheiset kuvat on kuvailtu lähes samalla tavoin kuin Kekkoesta otetut. Henkilöt ja heidän asemansa on kuvattu hyvin usein, sekä kuvan toiminta ja olotilat. Merkille pantavaa näissä kuvien kuvailussa on milloin-yksilökohde kentän suuri luku verrattuna Kekkosien kuviin. Tämä voi johtua, siitä että kuvat ovat tuoreempia jolloin kuvanottohetkikin tunnetaan paremmin, tai asia voi johtua myös muuttuneista kuvailukäytännöistä, jolloin ajankohta on lisätty suoraan sisällönkuvailuun.

Kekkosien ja Halosen kuvissa on eroavaisuuksia myös mitä-yksityiskohde kentän kuvailussa. Presidentti Halonen on useammin kuvattu tietyssä tilaisuudessa, kuten itsenäisyyspäivän vastaanotolla tai tietyn vuoden presidentinvaalitilaisuuksissa. Kekkosien kuviin ei ole kuvailtu tilaisuuksien nimiä yhtä usein, vaan tapahtumat on kuvattu vain yleisin termein, kuten ”seremonia” tai ”keskustelutilaisuus”.

4.1.3 Jatkosota

Kielen ja hakemisen tasolla Jatkosota-aiheisten kuvien sisällönkuvailu sijoittuu Shatfordin lukuohjeen kuka ja missä -kenttien kohdeluokka -kenttiin. Kuvissa esiintyy paljon sotilaita ja muita henkilöitä, mutta heitä ei ole kuvailtu tai muuten tunnistettu.

Kuka-yksilökohde kentässä on niukasti sisällönkuvailua. Muutamia kenraaleja ja muita upseereita on kuvailtu nimeltä. Lotta Svärd -järjestö on myös mainittu sisällönkuvailussa kuvan keskeisenä tekijänä. Kuka- kohdeluokka kenttä täyttyy sotakalustosta ja erilaisista sodankäyntiin liittyvistä objekteista, kuten hävittäjistä, tankeista, pommikoneista, sotilaista ja rintamatoimittajista. Kuvien ottamiseen osallistuneet rintamatoimittajat ja TK-kuvaajat ovat hyvin edustettuina kuvissa. Kuka-aiheet kentässä on kuvien edustama Neuvostoliiton desanttitoiminta sekä sodan aikana koettu elintarvikepula. Mitä-yksilökohde kentässä on usein sisällönkuvailussa mainitut Talvisota ja Jatkosota.

Mitä-kohdeluokka kentässä on sisällönkuvailussa usein käytetyt sodankäyntiin liittyvät termit, kuten vallata, taistella, hyökätä. Kuvailijat ovat maininneet usein myös taistelusta poikkeavat sodanajan tilanteet, kuten kenttähartaus, valonheitinkoulutus ja raunioitunut. Missä-yksilökohde kentässä on kuvailtu niukasti paikkoja, vain muutama paikka on tarkemmin kuvailtu. Pohjoinen rintama, Suistamon ympäristö, Salla ja Kiestinki.

Missä-kohdeluokka kentässä on sisällönkuvailussa esiintyneet metsätie ja korsu, jotka esiintyvät monessa sisällönkuvailussa tapahtumapaikkana.

Kontekstuaalisella tasolla kuvaillut kohteet, jotka eivät näy kuvassa, ovat kuvia selventäviä ja taustapahtumia kuvailevia. Usein sisällönkuvailuun merkitty on Talvisota tai Jatkosota. Kuvista ei voi päätellä ilman erikoisasantuntemusta kummasta sodasta on kyse, joten merkintä on aiheellinen.

Muut kuvissa näkymättömät sisällönkuvailutermit ovat sotamanööverejä, kuten hyökäys, vetäytyminen, tarkastuskäynti ja saartaminen. Myös termit sotapropaganda, desanttitoiminta ja Lotta-toiminta ovat sisällönkuvailussa esillä.

Taulukko 5.

Jatkosodan kuvien sisällönkuvailussa huomioidut fasetit

Fasetit/J	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	<u>16/30</u>	<u>27/30</u>	2/30
MITÄ?	<u>30/30</u>	<u>24/30</u>	2/30
MISSÄ?	<u>17/30</u>	<u>10/30</u>	3/30
MILLOIN?	4/30	2/30	0/30

Yhteenveto

Jatkosota-aiheisten kuvien sisällönkuvailu on painottunut ”kuka” ja ”mitä” luokkien kohdeluokkiin. Sisällönkuvailussa tulee ilmi sotilasarvo ja kuvassa näkyvä armeijan kalusto. Sotilaiden nimiä ei juuri kuvailussa esiinny, vaan kaikki nimetyt henkilöt ovat upseeristoa.

Mitä-yksilökohde luokan suuri arvo selittyy, sillä että jokaisessa kuvassa on erikseen mainittu kuvan olevan Talvisodasta tai Jatkosodasta. Missä kentät on täytetty kohtuullisella tarkkuudella huomioon ottaen kuvien ikä ja se ettei itse kuvasta yleensä pysty päättämään tarkkaa maantieteellistä paikkaa.

4.1.4 Helsinki

Kielen ja hakemisen tasolla Helsinki-aiheiset kuvat jakaantuvat Shatfordin lukuohjeessa pääasiassa ”Missä” ja ”Milloin” -kohtiin, sillä ”Kuka” -kenttä jää lähes tyhjäksi kun yksittäisiä ihmisiä kuvissa ei ole kuvailut.

Kuka-yksilökohde kenttään osuu vain vähän kuvailua. Aleksanteri II ja muut kuvan keskeisellä paikalla olevat objektit, kuten tunnetut kaupat, talot tai kaupungin osat kuten Kallio. Kuka-kohdeluokka kentässä on kaupungin asukkaita, toimijoita ja kaupunkikuvaa sopivia objekteja laidasta laitaan, kuten torikauppia, nainen, purjevene, polkupyörä, rauta-aita ja talo. Myös historiallisten tapahtumien henkilöt ovat tässä kentässä, kuten saksalainen apujoukko, valkoiset ja keisari.

Mitä-yksilökohde kentässä on muutama historiallinen tapahtuma, joiden näyttämönä Helsinki kuvissa on. Talvisodan päätyminen, Nikolai Bobrikovin murha, Suomen sisällissota löytyvät sisällönkuvailusta. Mitä-kohdeluokka kentässä on sisällönkuvailusta Helsingin yleisiä tapahtumia, ajanjaksoja ja tekemistä: Juhlat, torikauppa, paraati, joulu, rakentaminen, uittaminen ja valtaus.

Mitä-aiheet Ilkivalta ja katukauppa termeinä sisällönkuvailussa, sillä kuvan tapahtumat välittävät mielikuvan näistä asioista. Missä-yksilökohde kenttä sisältää sisällönkuvailutermejä Helsingin kaduista ja tunnetuista paikoista, kuten Helsinki Mannerheimintie, Aleksanterinkatu ja Uspenskin kallio.

Missä-yksilökohde kentässä on termejä satama, katu, asemalaituri ja urheilukenttä. Milloin-kohdeluokka kentässä on sisällönkuvailutermejä vuodenaajoista ja vuorokaudenaajoista: yö, päivä ja pimeän aika.

Kontekstuaalisella tasolla Helsinki-aiheisissa sisällönkuvailussa paljon kuvailua, joka ei suoraan näy kuvassa. Sisällönkuvailussa mainitaan muuttuneita katujen nimiä, eri sotia Talvisodasta Kansalaissotaan, talonpoikaismarssi, Eduskuntatalon tontti ennen Eduskuntatalon rakentamista. Ilkivalta ja elinympäristö ovat käsitteitä, joita kuvat symboloivat sisällönkuvailijoiden mukaan. Helsingin edustukselliset tehtävät mainitaan tuoreemmissa kuvissa, ja sisällönkuvailuun on laitettu termejä ”pääkaupunki”, ”Euroopan kulttuuripääkaupunki” ja ”Kulttuurivuosi”. Nikolai Bobrikovin murha ja Aleksanterin II:n vierailu ovat myös sisällönkuvailussa käsitteinä ja niitä ei voi päätellä suoraan kuvista.

Taulukko 6.

Helsingin kuvien sisällönkuvailussa huomioidut fasetit

Fasetit/He	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	<u>14/30</u>	<u>18/30</u>	1/30
MITÄ?	5/30	<u>20/30</u>	4/30
MISSÄ?	<u>24/30</u>	9/30	1/30
MILLOIN?	4/30	4/30	0/30

Yhteenveto

Helsinki-aiheisissa kuvissa on hyvin usein kuvailtu ”missä: yksityiskohde” aspekti katu- ja torien tarkkuudella. Maantieteellinen paikka on usein päätelty taustalla näkyvistä rakennuksista tai se on muuten ollut kuvailijalla tiedossa, sillä itse kuvista ei useinkaan näe katua tai kadunnumeroa.

Kuvat liittyvät historiallisiin tapahtumiin Helsingissä ja niissä on näkyvissä henkilöitä, joka selittää kuka-yksilökohde aspektin kuvailun. Vielä useammin on kuvailtu kohdeluokka -aspekti, jolloin sisällönkuvailussa on joitain kaupungin asukkaita tai kauppiaita.

4.1.5 Luontokuva

Kielen ja hakemisen tasolla luontokuvien sisällönkuvailu jakaantuu Shatfordin lukuohjeessa pääasiassa ”kohdeluokka” -kohtiin. Sisällönkuvailu luontokuvissa on hyvin niukkaa ja vähäsanaista. Kuka-yksilökohde kohdissa on vain muutama nimi, silloin kun kuvattu eläin on eläintarhan asukas. Kuka-kohdeluokka kohdassa sisällönkuvailu kuvailee

eläimen lajia ja sekä objekteja joilla eläimet kuvissa leikkivät. Eläinlaji on usein kirjoitettu usealla tavalla, joista osa on myös eläinlajien lempinimiä.

Mitä-aiheet kohdassa on kuvien linnut symboloivat syysmuuttoa. Mitä-kohdeluokka kohdassa sisällönkuvailusta on eläinten tekemiset ja olomuodot. Kuvien eläinten tekemisiä kuvaillaan osittain inhimillisestä näkökulmasta. Olomuotona kuvaillaan eläinten turkin ja värityksen vaihtelua vuodenaikojen mukaan, sekä niiden ikää.

Missä-yksilökohde kohdassa on sisällönkuvailussa esiintyneet eläintarhojen nimet. Missä-kohdeluokka sisältää sisällönkuvailun maanosat ja maa-alueet, joilla kuvan arvellaan olleen otettu. Usein vaihtoehtoja on listattu monta peräkkäin. Milloin-kohdeluokka kohdassa on sisällönkuvailun vuodenaikaa koskevat määritteet. Kuvailijat ovat käyttäneet kaikkia neljää vuodenaikaa.

Kontekstuaalisella tasolla sisällönkuvailuun on kirjoitettu eläinten tietoja kuvien eläinten sukupuolesta ja lajiluokasta, jos se ei ole aivan selkeä. Myös eläinten ravinto- ja ruokailutottumuksista on tietoa. Kuvien eläinten symboloimaa huumoria ja niiden syysmuuton symboloivuutta on kuvailtu. Eläinlajien ja luonnon uhanalaisuutta on kuvailtu hieman joissain kuvissa.

Taulukko 7.

Luontokuvien sisällönkuvailussa huomioidut fasetit

Fasetit/L	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	3/30	<u>29/30</u>	1/30
MITÄ?	0/30	<u>12/30</u>	2/30
MISSÄ?	6/30	9/30	0/30
MILLOIN?	0/30	1/30	0/30

Yhteenveto

Luontokuvien sisällönkuvailu on muihin kuviin verrattuna poikkeavaa, sillä vain kuka-kohdeluokka aspekti on kuvattu lähes joka kerta ja muut aspektit on kuvattu vain harvoin. Milloin fasetteja ei kuvattu lähes ollenkaan ja se ehkä kuvastaa luontokuvien ajattomuutta tai sitten sitä että eksoottisista eläimistä otettuja kuvista ei tarkempia taustatietoja ollut saatavilla. Myös eläinkuvien paikka on määritelty harvoin, se ehkä johtuu myös taustatietojen puutteesta ja vaikeudesta tunnistaa maantieteellisiä paikkoja pelkän kuvan perusteella.

4.1.6 Symbolikuva

Symbolikuvissa on verrattain paljon kuvailua, mutta huomioitavaa on, että yksilökohte kentissä ei ole juurikaan sisällönkuvailua. Kuvat ja niiden sisällönkuvailu ovat melko alakuloista. Se on luonnollista, koska suurin osa kuvista herättää negatiivisia ajatuksia ja täten myös kuvailu sisältää paljon kielteisiksi mielletäviä ilmaisuja. Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kuvat ovat myös yksitulkintaisia, joten monitulkintaisia ja vaikeasti ymmärrettäviä kuvia ei ole.

Kuka-kohdeluokka kentässä kuvailu on yleisiä termejä kuvissa esiintyvistä henkilöistä. Usein ne vain ”mies”, ”nainen”, ”nuori” tai ”narkomaani”. Kuvailussa on myös päihdeongelmaisten suosimia tuotteita ja tavaroita.

Mitä-kohdeluokka kohdassa sisällönkuvailu keskittyy kuvailemaan tekijöiden oloa ja tekemisiä, kuten ”piikittää”, ”lyödä” tai ”huimaus”, sekä kuvien tekijöiden ulkoista olemusta kuten ”paljas pää”.

Mitä-aiheet kentässä on kuvissa esiintyvien henkilöiden symboloimia asioita, ten ”uusnatsismi” tai ”sanaton viestintä”.

Missä-kohdeluokka kentässä kuvaillaan paikkoja, joissa kuvien anonyymit henkilöt ovat, paikkoja on ”nurmikko”, ”vieroitusklänikka” ja ”baari”.

Käsitteellisellä tasolla symbolikuvissa on hyvin paljon tulkintaa ja sellaista mitä kuvista ei suoranaisesti näe. Kuvien sisällönkuvailussa mainitaan alkoholismi, juoppous, huumevieroitus ja masennus.

Sisällönkuvailussa on myös tekemiseen liittyviä termejä, kuten tappo, murha ja perheväkivalta. Eleitä ei ole erikseen kuvailtu, vaan maininta ”eleet” ja ”sanaton viestintä” on muutaman kerran sisällönkuvailussa.

Syrjäytyminen ja nuoret liitetään sisällönkuvailussa usein yhteen. Myös joulukuukaus esiintyvät usein kuvailussa, vaikka niitä ei voi päätellä kuvasta.

Taulukko 8.

Symbolikuvien sisällönkuvailussa huomioidut fasetit

Fasetit/S	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	1/24	<u>24/24</u>	0/24
MITÄ?	1/24	<u>23/24</u>	<u>16/24</u>
MISSÄ?	0/24	8/24	0/24
MILLOIN?	0/24	1/24	0/24

Yhteenveto

On luonnollista, että symbolikuvissa ei ole paljon yksilöityjä nimettyjä hahmoja. Sisällönkuvailu on painottunut kohdeluokka-aspekteihin ”kuka” ja ”mitä”-kentissä. ”Mitä”-fasetin aiheiden aspekti on kuvailtu melko usein ja tämä johtuu kuvan tekijöiden symboloimista asioista, kuten alkoholismi tai päihdeongelmat. Myös symbolikuvien tietynlaisesta ajattomuudesta kuvastaa ajanmääreiden puuttuminen tai sitten niitä ei vain ole ollut kuvailijan tiedossa.

4.1.7 Yhteenveto kuvailuista aspekteista

Kuvailu jakautui Shatfordin lukuohjeen eri aspekteihin melko eri tavoin eri kuvatyypin välillä. Suurimmat yhtäläisyydet olivat Kekkonen ja Halosen kuvien välillä, joissa aspekteista oli eniten kuvailtu niitä, jotka selvensivät kuvassa olevia henkilöitä ja tapahtumia. Eniten kuvailut aspektit tässä tutkimuksessa olivat kuka-kohdeluokka ja mitä-kohdeluokka. Kuvien henkilöt ja muut objektit sekä niiden toiminnan ja olotilan luonne ja laatu oli pääosin kirjoitettu aina sisällönkuvailuun.

Harvimmin kuvailut aspektit olivat jokaisen fasetin aiheet-luokka. Missä- ja erityisesti milloin-luokat olivat harvemmin käytettyjä. Milloin fasetin kohdalla tämä johtuu osittain dokumentointioppaan kehotuksesta laittaa kuvan aikatiedot ”Kuvausaika / IMG_SHOOTING_DATE” -metadatakenttään. Missä-fasetin kuvailu oli kuvatyypistä riippuvaa. Helsinki-aiheisissa kuvissa kuvailijat ovat hyvin tunnistaneet paikkoja ja sitä kautta saaneet sijoitettua kuvan maantieteellisesti. Erityisesti Jatkosota-aiheisissa kuvissa on täytynyt olla käytössä parempaa tietoa kuvien ottopaikoista, sillä kuvien perusteella niitä ole voinut sijoittaa. Muissa kuvatyypeissä missä-fasettia on kuvailtu kuvassa näkyvissä olevin tiedoin, jos on ollut tarkempaa tietoa kuvassa esiintyvistä miljööstä.

Kaikissa muissa paitsi Halonen-aiheissa kuvissa milloin-fasettia oli kuvailtu kaikkein vähiten. Kuvauspäivämäärä ilmaistaan ”Kuvausaika / IMG_SHOOTING_DATE” tai ”Arvioitu (kuvausaika) IMG_ESTIMATED SHOOTING DATE” –metatietokentissä., mikä varmasti on vaikuttanut aikaa kuvailevan sisällönkuvailun vähyteen, mutta se ei silti selitä miksi Halonen-kuvissa ajanilmaisuja on paljon sisällönkuvailussa. Kuvissa kuva-aiheissa näkyviä vuodenaikoja, vuorokausirytmisiä sekä ajan symboloimia abstrakteja asioita oli kuvailtu hyvin harvoin.

4.2 Sisällönkuvailu suhteessa Ylen dokumentointiohjeeseen

Toinen tutkimuskysymys pyrki selvittämään, kuinka Ylen oma valokuvien dokumentointioppas ohjaa kuvien kuvailuun ja kuinka sen antamia ohjeita on noudatettu ja sovellettu. Tulokset käsitellään tässä luvussa kuvatyypeittäin. Tehtyä kuvailua tarkastellaan

kokonaisuutena ja siten että kaikkien kolmen eri kuvailijan kuvailuja tarkastellaan yhteisesti. Jos kuvailijoiden kesken on merkittävää eroavaisuutta kuvatyyppejen kesken, niin se otetaan huomioon.

4.2.1 Kekkonen

Kekkonen kuvissa kuvailu on hyvin samantyylistä kaikilla kolmella eri kuvailijalla. Kuvailussa on keskitytty ohjeen mukaisesti kuvailemaan presidentti Kekosta ja muita henkilöitä sekä tapahtumia.

Kuvailuissa huomiota herättää Kekkosesta käytetty isoilla kirjaimilla kirjoitettu KEKKONEN -muoto. Ohje ei tähän erikseen kehota, mutta ei erikseen myöskään kiellä. Myös muita sukunimiä kirjoitetaan samoin.

Kuvailun sisältökentässä mainitaan muutamassa kuvassa paikannimi. Dokumentointiopas ohjeistaa kuitenkin välttämään tätä käytäntöä, sillä paikannimien mainitseminen tuottaa irrelevanttia aineistoa haussa.

Käytäntönä tuntuu olevan kirjoittaa eri kirjoitusasun omaavien nimiä sulkeisiin yleisimmän version perään. Dokumentointiopas kehottaa kirjoittamaan vain yhden nimen sekä mahdollisen taiteilijanimen sulkuihin. Ohje ei ota kantaa nimien eri kirjoitusasuihin, mutta kaikki kolme kuvailijaa ovat pyrkineet kirjoittamaan vaikeasti kirjoitettavista nimistä useamman muodon, kuten esimerkiksi: Nikita Hrushtshov, Nikita Hrustsev.

4.2.2 Halonen

Dokumentointiopas kehottaa olemamaan käyttämättä ”kuvassa on” ilmaisua. Halosta esittämissä kuvissa sitä kuitenkin käytetään useasti ilmaisemaan keitä henkilöitä kuvassa on.

Presidentinvaalit 2006, toinen vaali (toinen kierros) on vakiintunut ilmaisu, jota eri kuvailijat käyttävät monessa kuvassa vuoden ja vaalikierroksen vain vaihtuessa.

Kuvailuissa on käytetty ”profiili” ilmaisua, kun kyseessä on selkeä sivukuva, eli profiilikuva. Ohje ei mainitse tämän ilmaisun käytöstä mitään, mutta se tuntuu olevan vakiintunut käytäntö kuvailijoiden kesken.

Myös Halosta esittämissä kuvissa käytetään usein HALONEN muotoa. Kuvailussa esiintyy usein molemmat muodot: Halonen ja HALONEN. Tapaa suosi kahdesta kuvailijasta kolme

Sisällönkuvailussa huomiota kiinnittää runsas yksityiskohtien kuvailu. Ohje ei suoranaisesti tähän kehoita, mutta kaksi kuvailijaa toisinaan hyvinkin yksityiskohtaisesti kuvailee kuvissa esiintyviä vaatteita ja koruja. Näin tapahtuu erityisesti itsenäisyyspäivän vastaanotolla otetuissa kuvissa. Itsenäisyyspäivän vastaanoton kuvissa on sisällönkuvailussa lähes poikkeuksetta eniten kuvailua merkkimääräisesti.

Kuvailijoiden käytäntönä on myös näissä kuvissa ollut kirjoittaa paikannimi sisältökenttään sen oman kentän sijaan.

Kaksi kuvailijaa kolmesta käyttää toisinaan sulkeita kuvaillessaan kuvan aihetta. Kuvailuohjeen mukaan aihe on kuvan asiayhteys tai keskeisin tapahtuma. Sulkeiden käyttöön ohje ei ota kantaa, mutta se tuntuu olevan sisällönkuvailussa tapana silloin kun kuvassa voidaan selkeästi määritellä useampi toisistaan eroava aihe kuvalle.

4.2.3 Jatkosota

Jatkosota aiheen kuvissa esiintyy epäselvyyttä onko kyseiset kuvat Jatkosodasta vai Talvisodasta. Yleisenä käytäntönä on ollutkin mainita molemmat sodat sisällönkuvailussa. Tämä ilmeisesti johtuu kuvien taustatietojen puutteesta.

Kuvien sisällönkuvailussa on aiheen tai kuvissa esiintyvien objektien synonyymejä suoluissa. Ohje ei tähän suoraan kehoita, mutta se näyttää olevan käytäntönä kahdella kuvailijalla. Kolmas kuvailija on toiminut samoin, mutta jättänyt sulkeet pois luetellen synonyymit peräkkäin.

Sisällönkuvailussa esiintyy paljon sotakaluston ja tarvikkeiden erisnimiä ja niiden lyhenteitä. Ohje kehottaa käyttämään vain vakiintuneita lyhenteitä, joten osa lyhenteistä on hieman vaikeaselkoisia henkilölle joka ei aihetta tarkemmin tunne.

Jatkosota aiheen kuvissa keskeisellä paikalla olevien upseerien sukunimet on kirjoitettu isoilla kirjaimilla. Kaksi kolmesta kuvailijasta suosi tätä kirjoitustapaa.

Tapahtumapaikka on usein kirjoitettu myös sisällönkuvailuun, vaikka ohje kehottaa jättämään sen vain kuvauspaikka-kenttään.

4.2.4 Helsinki

Dokumentointiohjeen kehoitus olla kirjoittamatta paikannimeä sisällönkuvailukenttään on ymmärrettävä, sillä nyt Helsinki-aiheisten kuvien joukko on hyvin kirjava. Se sisältää sadan vuoden ajalta kuvia, joiden aiheiksi voitaisiin ajatella myös erilaisia juhlapahtumia, historiallisia hetkiä tai arjen askareita. Näitä kaikki yhdistää Helsinki tapahtumapaikkana ja se että Helsinki on kirjoitettu sisällönkuvailuun.

Sisällönkuvailussa huomiota kiinnittää runsas perusmuotoisten sanojen käyttö kaikilla kuvailijoilla. Tähän dokumentointiohje myös kannustaa, sillä niiden avulla kuva on usein helposti löydettävissä.

Kuvissa esiintyvistä objekteista on usein monta synonyymiä lueteltu peräkkäin. Ohje ei ota tähän käytäntöön kantaa, mutta se näyttää olevan tapana kaikilla kolmella kuvailijalla.

Sisällönkuvailussa näyttää olevan tapana kuvailla kuvissa näkyvät talot ja kadut mahdollisimman tarkasti. Ohje ei tähän suoranaisesti kehota, mutta kaksi kuvailijaa on kirjoittanut myös katujen vanhat nimet tarkasti ylös.

4.2.5 Luontokuva

Dokumentointiopas ei ohjaile luontokuvien kuvailua lainkaan, mutta silti kolmella kuvailijalla näyttää olevan yhtenäinen tyyli kuvailla luontokuvia sekä eläimiä esittäviä kuvia.

Pääosin kuvailu on hyvin lyhyttä sisältäen vain perusmuotoisia sanoja, joiden perusteella eläinten laji ja eläimen kuvassa syövä ruoka voidaan tunnistaa. Kaksi kuvailijaa kolmesta on usein myös kuvaillut eläimen lajityyppiä, kuten kuuluuko eläin lintuihin vai nisäkkäisiin. Laji on yleensä kirjoitettu yleiskielellä, eikä eläinten tai kasvien latinankielisiä nimiä käytetä.

Suomesta katsottuna eksoottiset eläimet on pyritty jokaisen kuvailijan kohdalla sijoittamaan johonkin maahan tai maanosaan. Maa on kirjoitettu usein sekä sisällönkuvailukenttään että metatietojen kuvauspaikka-kenttään

Luontokuvia sisällönkuvailussa on myös haettu niiden symboloivia arvoja. Kaksi kuvailijaa kolmesta on liittännyt sisällönkuvailuun myös termejä, jotka kuvaavat vuodenaikaa, negatiivisia tuntemuksia, pariskuntia ja eläinlajien uhanalaisuutta.

4.2.6 Symbolikuva

Ohje ei ota kantaa symbolisten kuvien kuvailuun. Sisällönkuvailuunkin on kehittynyt erilaisia käytäntöjä ja symboloivissa kuvissa kuvailijoiden tyylit eroavat eniten kaikista kuvatyypeistä.

Sisällönkuvailussa yksinäisyys ja anonyymius ovat yleisimpiä termejä. Kaikki kuvailijat liittävät yksinäisyyden sekä myös syrjäytymisen huumeisiin ja päihteisiin liittyviin kuviin myös niissä tapauksissa, missä päihteiden käyttö ei selkeästi tule kuvasta esille. Yksinäisyys liitetään useassa kuvailussa myös avioeron kanssa yhteen. Anonyymius on kuvailussa luonnollisesti aina, kun kuvassa on tunnistamattomia henkilöitä.

Myös alkoholismi ja henkirikokset ovat usein mainittu peräkkäin kuvailussa. Kuvissa esiintyy miespuolisia tunnistamattomia henkilöitä ja sekä vahingontekovälineitä kuten puukkoja ja särkyneitä pulloja.

Huomioitavaa on kuvailijoiden käyttämien synonyymien määrä. Esimerkiksi alkoholismia tai huumeita on kuvailtu usein monella samankaltaisella sanalla. Kahdella kuvailijalla kolmesta on myös yhtenäinen termijoukko, jonka he liittävät huumeidenkäyttöön ja päihteisiin aina aihetta käsittelevissä kuvissa.

Kaksi kuvailijaa kolmesta nostaa vaatteista esiin hupparin. Kuvissa todennäköisesti mieshenkilö esiintyy huppariin sonnustautuneena ja kuvailussa mainitaan myös yksinäisyys ja syrjäytyminen. Huppari ei ole kuvassa keskeisesti esillä, mutta se kuvailijat ovat tuoneet sen esille. Muita vaatekappaleita ei nouse esille kuvailussa.

Yhtä poikkeusta lukuun ottamatta kaikkien kuvien sisällönkuvailuun on lisätty vain positiivisia tai negatiivisia termejä. Yhdessä poikkeuksessa voimaa on kuvattu sekä negatiivisten, että positiivisten asioiden mahdollistajana.

4.2.7. Yhteenveto dokumentointiohjeen noudattamisesta

Ylen dokumentointiohje antaa mahdollisuudet tehdä sisällönkuvailutyötä, mutta se ei kovin voimakkaasti ota kantaa erityyppisten kuvien sisällönkuvailuun. Ohje antaa hyvät valmiudet syöttää kaikkiin metatietokenttiin oikeat tiedot, mutta ohjeistaa ”Vapaa kuvailu” -kenttää vain vähän. Joillekin kuvatyypeille on annettu ohjeet sisällönkuvailusta, mutta monelle yleiselle kuvatyypille ei ole tarkempaa ohjeistusta. Rutinoituneet kuvailijat eivät luonnollisesti tällaista ohjeistusta tarvitse, mutta aihetta huonommin tunteva voisi hyötyä näistä kattavammista ohjeista. Ohjeistuksen puute myös mahdollistaa kirjajien vaikkakin perusteltujen käytäntöjen elämisen rinnakkain kuvailutyössä.

Kuvailijoiden kesken tuntuu vallitsevan tietynlaisia loogisia käyttäytymismalleja, joita ei ole ohjeessa. Näitä tapoja kuitenkin noudatetaan, joten niiden lisäämistä ohjeeseen voisi harkita selkeyden ylläpitämiseksi myös tulevaisuudessa. Näistä esimerkkeinä on mm. sanan ”profiili” käyttäminen profiilikuvissa.

Dokumentointiopas kehottaa käyttämään kokonaisia lauseita, mutta ajoittain kuvailussa esiintyy asiasanojen kaltaisia sanoja pisteillä erotettuina. Nämä sanat ovat relevantteja, mutta esiintyvät sisällönkuvailussa eri paikoissa ja toisinaan rikkoen kokonaan lauserakenteita.

Luontokuvissa sisällönkuvailusta saa käsityksen, että kuvassa esiintyvät lajit on pyritty kuvailmaan joissain tapauksissa laveasti, jolloin hieman pieleen menneelläkin hakusalla löytyy haluttu eläin. Tällä asialla on hyvät ja huonot puolensa, sillä se saattaa myös vähentää relevantteja hakutuloksia. Dokumentointiopas kehottaa mahdollisimman

tarkkaan sisällönkuvailuun, joten yhden eläinlajin kuvaileminen monella sukulaiseläimellä ei varsinaisesti tue tätä tavoitetta. Latinankielisten nimien käyttäminen kasvien ja eläinten kohdalla saattaisi helpottaa tilannetta, sillä silloin saataisiin varmasti oikea ilmaisu. Tässä nousee uudeksi ongelmaksi kuitenkin lajien varma tunnistaminen.

Laajemmin metatietoihin liittyvä kysymys on paikkatietojen ja ajankohdan kirjoittaminen sisällönkuvailuun. Metatiedoissa on molemmille oma paikkansa, mutta silti molempia kirjoitetaan myös sisällönkuvailuun, vaikka ohje kehottaa kirjoittamaan paikannimen vain maisemakuvissa sisältö-kenttään. Tähän saattaa olla syynä metatietojen sisältö-kentän suuri suosio hakutilanteessa. Kirjoittamalla paikka- ja aikatietoja sisällönkuvailuun varmistetaan kuvien löytyvyys.

Dokumentointioppaan opastamaa sulkujen käyttöä kuvailun täydentäjänä ei sisällönkuvailussa esiinny. Ohje kehottaa lisäämään esimerkiksi henkilön nimen jälkeen hänen käyttämät tohvelit sulkuihin heti nimen jälkeen. Sisällönkuvailussa oli ainoastaan nimen muita kirjoitusasuja suluissa, aivan kuten dokumentointioppas ohjeistaa.

Ohjeessa nostetaan esiin termi ”anonyymi”. Se kehoitetaan lisäämään kuviin, joissa on anonyymejä henkilöitä, mutta sen käyttö missään kuvatyypissä ei ollut yleistä.

Sisällönkuvailun oikeinkirjoitus on erittäin hyvällä tasolla. Dokumentointiohje kehottaa panostamaan tähän ja niin kuvailijat ovat todella tehneetkin. Kaiken sisällönkuvailun joukossa oli vain kaksi kirjoitusvirhettä ja niistä kumpikaan ei estänyt sanan ymmärtämistä.

4.3 Kuvailijoiden yhdenmukaisuus kuvailtujen aspektien välillä

Kolmannessa tutkimuskysymyksessä tutkitaan kuinka yhdenmukaisesti kuvailijat ovat kuvailleet Shatfordin lukuohjeen aspektit eri kuvatyypeissä.

Tulokset laskettiin käyttäen hyväksi taulukkoa, josta nähdään kuinka monta kertaa kukin kuvailija on kuvaillut aspektin kymmenessä kuvassa. Näistä tiedoista johdettiin kaava yhdenmukaisuuden laskemiseen.

Tulokset kertovat sen, kuinka yhdenmukaisesti kuvailijat ovat toimineet kuvaillessaan tiettyä aspektia. Mitä suurempi prosenttiluku on, niin sen suurempi on kuvailijoiden yhdenmukaisuus. Luku voi olla suuri myös silloin kun kuvailua ei ole ollenkaan, kuten monessa aiheet-kentässä oli. Jos kaikki kuvailijat ovat jättäneen sen aspektin kuvailematta, niin luku on 100 prosenttia.

Pieni prosenttiosuus kertoo kuvailijoiden toimineen eri tavoin aspektia kuvailtaessa. Huomioitavaa taulukoissa on, että jos aspektia ei ole kukaan kolmesta kuvailijasta kuvaillut, on tulokseksi saatu siten 100 %. Tämän kaltaisen tuloksen perässä on #-merkki.

Sellaisessa tapauksessa, jossa yksi kuvailija on kuvaillut aspektin mutta kaksi kuvailijaa ei lainkaan, annetaan jälkimmäisille kuvailijoille tulokseksi 1/1. Yhdenmukaisuustarkastelussa on mielekästä tulkita 0/0 kuvailutulos 100 prosentiksi.

4.3.1 Halonen

Kuvailijoiden yhdenmukaisuus, kun tarkastellaan kuinka yhdenmukaisesti eri aspektit on kuvailtu.

Taulukko 9. Kolmen kuvailijan Halonen-kuvien eri aspektien kuvailun yhdenmukaisuus prosentteina.

Halonen	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	96	86	33
MITÄ?	81	100	100#
MISSÄ?	86	25	100#
MILLOIN?	27	73	100#

Milloin-yksilökohde aspektin kuvailu ei ole ollut yhdenmukaista kuvailijoiden kesken. Yksi kuvailijoista ei ole lainkaan kuvaillut kuvan ajankohtaa, kun toiset ovat useinkin kuvaillleet sitä. Tässä voidaan havaita, että osa kuvailijoista lisää kuvan aikatietoja muuallekin, kuin kuvailuohjeen suosittelemaan ”Kuvasaika / IMG_SHOOTING_DATE” -metadatakenttään.

Missä-kohdeluokka aspektin kuvailu on vähemmän yhdenmukaista. Tämä voi johtua, siitä että kuvan paikkatietoja kirjoitettu sekä sisällönkuvailuun, että muualle metatietoihin.

Kaikki kuvailijat olivat jättäneet aiheet-aspektin kuvailematta mitä, missä ja milloin kohdissa. Kuvailijat yhdenmukaisesti eivät olleet löytäneet mitään symboloivia elementtejä kuvista. Kuka-aiheet aspektissa kuvailu ei ollut yhdenmukaista.

4.3.2 Kekkonen

Kuvailijoiden yhdenmukaisuus, kun tarkastellaan kuinka yhdenmukaisesti eri aspektit on kuvailtu.

Taulukko 10. Kolmen kuvailijan Kekkonen-kuvien eri aspektien kuvailun yhdenmukaisuus prosentteina.

Kekkonen	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	100	97	100#
MITÄ?	21	93	33
MISSÄ?	66	68	85
MILLOIN?	33	100#	100#

Mitä-yksilökohde aspektin kuvailussa on eroja, sillä osa kuvailijoista ei ole tarkkaan merkinnyt kuvien tilaisuuksien nimeä, vaan kuvaillut tilaisuuden pelkästään yleisemmällä tasolla Mitä-kohdeluokka kentässä.

Milloin-yksityiskohde aspekti ei ole yhdenmukaisesti kuvailtu. Kuten Halosenkin kuvien kohdalla tämä saattaa johtua tietojen syöttämisestä muualle metatietoihin. Ohje kehottaa laittamaan kuvan ajanottohetken ”Kuvausaika / IMG_SHOOTING_DATE” -metadakenttää, mutta sen lisäksi milloin-yksityiskohde kentässä on joissain tapauksissa toistettu sama päivänmäärä tai vain pelkkä kuukausi.

Kaikki Missä fasetin aspektit on kuvailtu vain melko yhdenmukaisesti. Osa kuvailijoista on kirjoittanut hyvin tarkasti tapahtumapaikan, mutta osa kuvailijoista merkitsee paikatiedot muualle metatietoihin ja tämä käytäntö laskee yhdenmukaisuutta

4.3.3 Jatkosota

Kuvailijoiden yhdenmukaisuus, kun tarkastellaan kuinka yhdenmukaisesti eri aspektit on kuvailtu.

Taulukko 11. Kolmen kuvailijan Jatkosota-kuvien eri aspektien kuvailun yhdenmukaisuus prosentteina.

Jatkosota	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	79	93	33
MITÄ?	100	100	25
MISSÄ?	85	92	100#
MILLOIN?	85	83	85

Kuvailu on yhdenmukaista kaikkien kolmen kuvailijan kesken ja suuria poikkeuksia ei löydy. Aiheet-kentissä on vähiten yhdenmukaisuutta, mutta kuvailutermin kokonaisuusmäärä niissä ei ole suuri, joten tulos ei ole merkittävä.

Mitä-yksilökohte ja mitä-kohdeluokka ovat täydellisen yhdenmukaisesti kuvailtu, sillä molemmissa aspekteissa kaikki kuvailijat ovat kuvailleet molemmat aspektit jokaisessa kuvassa.

4.3.4 Helsinki

Kuvailijoiden yhdenmukaisuus, kun tarkastellaan kuinka yhdenmukaisesti eri aspektit on kuvailtu.

Taulukko 12. Kolmen kuvailijan Helsinki-kuvien eri aspektien kuvailun yhdenmukaisuus prosentteina.

Helsinki	Yksilökohte	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	79	88	83
MITÄ?	77	82	73
MISSÄ?	92	72	33
MILLOIN?	83	80	100#

Helsinki-aiheisissa kuvissa kuvailu on yhdenmukaista siihen nähden, että kuvat esittivät hyvin erilaisia tapahtumia.

Missä-kohdeluokka aspekti on melko epäyhdenmukaisesti kuvailtu siihen nähden, että kuvat esittävät suurimmaksi osaksi Helsinkiä ja sen paikkoja. Osa kuvailijoista mainit-

see usein kuvauspaikan ja kohteen yleisemmälläkin tasolla, mutta osa kuvailijoista taas ei tee näin.

Missä-aiheet aspekti on epäyhdenmukaisesti kuvailtu. Yksi kuvailijoista on kuvaillut Helsingin paikkojen symboloimia arvoja ja asioita, mutta kaksi muuta eivät.

4.3.5 Luontokuva

Kuvailijoiden yhdenmukaisuus, kun tarkastellaan kuinka yhdenmukaisesti eri aspektit on kuvailtu.

Taulukko 13. Kolmen kuvailijan luontokuvien eri aspektien kuvailun yhdenmukaisuus prosentteina.

Luontokuva	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	33	100	25
MITÄ?	100#	76	100#
MISSÄ?	75	66	100#
MILLOIN?	100#	85	100#

Missä-yksilökohde ja Missä: kohdeluokka aspektien kuvailu ei ole yhdenmukaista. Osa kuvailijoista kirjoittaa enemmän tietoja kuvan kuvauspaikasta ja siitä missä maassa kuvan eläimet on kuvattu.

Kuka-aihe aspektin huono tulos yhdenmukaisuudessa selittyy sillä, että yksi kuvailija on löytänyt eläinten symboloimia humoristia arvoja.

Myös kuka-yksilökohde aspektin kuvailu ei ole yhtenäistä. Siihen saattaa olla syynä se, että eläinten nimiä ei ole ollut tiedossa tai eläimiä ei ole nimetty lainkaan.

4.3.6 Symbolikuva

Kuvailijoiden yhdenmukaisuus, kun tarkastellaan kuinka yhdenmukaisesti eri aspektit on kuvailtu.

Taulukko 14. Kolmen kuvailijan symbolikuvien eri aspektien kuvailun yhdenmukaisuus prosentteina.

Symbolikuva	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	71	100	91
MITÄ?	71	96	77
MISSÄ?	100#	65	100#
MILLOIN?	100#	71	100#

Kuvailu on kuvailijoiden kesken melko yhtenäistä, mutta suurimmat eroavaisuudet yhdenmukaisuudessa ovat Missä-kohdeluokka ja Mitä-yksilökohde aspektien kuvailuissa.

Missä-kohdeluokka ei ehkä kaikkein oleellisin elementti symbolikuvissa, joten osa kuvailijoista ei ole panostanut sen kuvailemiseen. Tästä kertoo myös saman fasetin yksilökohde ja aihe -aspektien kuvailematta jättäminen.

Mitä-yksilökohde aspektin melko heikko yhdenmukaisuus kuvailussa on hieman yllättävää, sillä usein kuvissa on paljon arkipäiväisiä askareita, joita olisi voinut kuvailla. Ehkä kuvien muuten negatiivinen ja symbolinen luonne on saanut kuvailijat jättämään tavanomaisemmat kuvailutermit tarkoituksella pois.

4.3.7 Yhteenveto kuvailijoiden yhdenmukaisuudesta

Kuvailijoiden välillä suurin yhdenmukaisuus vallitsi mitä-yksityiskohde ja mitä-kohdeluokka aspekteissa. Kuvatyyppistä riippumatta nämä aspektit oli muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kuvailtu. Myös eri fasettien aiheet-aspektien kohdalla kuvailijoiden toiminta oli yhdenmukaista, sillä niitä aspekteja ei juuri ollut kuvailtu.

Taulukko 15. Aspektien joiden kuvailu on ollut yli 75 prosenttisesti yhdenmukaista kuudessa eri kuvatyyppissä.

Yli 75 % yhdenmukaisuus	Yksilökohde	Kohdeluokka	Aiheet
KUKA?	4/6	6/6	3/6
MITÄ?	4/6	6/6	3/6
MISSÄ?	5/6	1/6	5/6
MILLOIN?	4/6	4/6	6/6

Taulukossa esitetään yli 75 prosentin yhdenmukaisuuden saavuttaneet aspektien kuvailut. Tuloksiin on laskettu myös #-merkillä merkityt yhdenmukaisuustulokset, joissa kuvailua ei ollut tehty lainkaan, mutta joka oli näin ollen 100 prosenttisesti yhdenmukaista.

Mitä-yksityiskohde ja mitä-kohdeluokka aspektien laaja yhdenmukaisuus on positiivinen asia, sillä todennäköisesti myös suurin osa hakusanoista osuu näiden luokkien termihin.

Aiheet-luokkien kuvailu on yhdenmukaista, sillä sitä ei juuri ole. Tämä saattaa olla yleinen käytäntö tai siihen ei ole aikaa kuvailutyössä. Kuvien symboloimia arvoja, abstrakteja asioita sekä kuvan piilomerkityksiä ei useinkaan huomaa ensimmäisenä. Tämän

kaltainen työ vie varmasti enemmän aikaa, kuin yksilökohde tai kohdeluokka aspektien tunnistaminen ja kirjoittaminen.

Yhdenmukaisuus myös vaihtelee missä ja milloin fasettien kuvailussa. Tämä osittain tuli jo ilmi toisessa tutkimuskysymyksessä, sillä dokumentointiohje kehottaa laittamaan kuvausajan sen omaan kenttään metatiedoissa. Vaikka näin olisi toimittu, niin noin viides kuvista sisältää samaa informaatiota myös sisällönkuvailussa. Metatiedoissa saattaa olla ajankohta päivämäärän tarkkuudella ja sisällönkuvailussa sama vuoden tarkkuudella.

Paikkatiedoissa oli ajoittain ilmiö, jossa kuvauspaikka oli myös kirjoitettu sisällönkuvailuun. Tämän ei kuitenkaan pitäisi vaikuttaa sisällönkuvailuun, sillä molemmissa paikoissa on täysin sama sana.

Kokonaisuutena voidaan todeta kuitenkin kuvailijoiden yhdenmukaisuuden eri aspektien kuvailussa olevan hyvällä tasolla. Tärkeimmät fasetit, eli kuka ja mitä on kuvailtu yhdenmukaisimmin ja se on tärkeintä haun kannalta. Missä ja milloin luokissa on suurimmat erot kuvailijoiden aspektien kuvailun yhdenmukaisuudessa.

5. TULOSTEN YHTEENVETO JA TULKINTA

Tämän tutkimuksen perusteella sisällönkuvailu on tehty tämän tutkimuksen kuvissa huolellisesti ja ammattitaidolla. Sisällönkuvailussa näkyy, että kaikki kuvailijat noudattavat dokumentointioppaan ohjeistusta vähintäänkin hyvällä tasolla. Sisällönkuvailusta voidaan huomata tietynlaista kaavamaisuutta kaikkien kuvailijoiden kesken, mutta tässä tapauksessa kaavamaisuus on vain hyvä asia. Sisällönkuvailu on selkeästi painottunut vastaamaan kysymyksiin kuka kuvassa on ja mitä kuvassa tehdään. Tämä voitiin havaita, kun tutkittiin mitkä Shatfordin lukuohjeen aspekteista olivat useimmiten kuvailtu.

Sisällönkuvailu keskittyi suurelta osin siihen mitä kuvassa näkyy. Vain vähän kuvailtiin sellaisia kuvassa näkymättömiä asioita, mitä voidaan selvittää vain tulkitsemalla kuvan asiayhteyttä. Myös kuvien symbolinen merkitys ja kuvien tulkitseminen oli vähäistä. Symbolikuvissa tätä esiintyi luonnollisesti enemmän, mutta myös muun aiheisissa kuvissa tähän olisi ollut mahdollisuus useamminkin kuin nyt.

Dokumentointiohjeen painottama sisällönkuvailun totuudessa pysyminen oli havaittavissa. Oli kuitenkin huomattavissa eroja kuvatyyppeiden välillä, sillä molempien presidenttien kuvien sisällönkuvailuissa työn jälki oli tarkkaa ja tekstissä ei esiintynyt arvioita tilanteesta tai henkilöistä. Jos henkilöitä ei ollut tunnistettu, niin heistä ei ollut mainintaa sisällönkuvailussa. Joissain kuvissa keskeinen henkilö oli jäänyt kokonaan mainitsematta sisällönkuvailussa. Ehkä kuvien virallinen luonne ja dokumentointiohje tukivat kuvailijoita pysymään ehdottomasti faktatiedossa. Toista ääripäätä edustivat luonto- ja Helsinki-aiheiset kuvat, joissa sisällönkuvailijat olivat vapaammin kuvailleet myös asioita joista he eivät ole olleet täysin varmoja. Tämä näkyi sisällönkuvailussa kysymysmerkkeinä ja sulkuihin lisättyinä epäilyksinä kuvien hahmoista ja konteksteista. Kumpikaan käytäntö ei ole toista parempi ja kumpikin tapa oli omiin kuvatyyppeihinsä sopiva. Kuvan aihe ja sen henkilöt tuntuivat kuitenkin vaikuttavan hieman kuvailijoiden käyttäytymiseen ja tekstin muotoon.

Suurimmat erot kuvailijoiden välillä syntyivät siitä miten sisällönkuvailussa käsiteltiin kuvan tapahtumapaikkaa ja ajankohtaa. Metatiedoissa on omat kentät kuvauspaikalle ja kuvausajankohdalle, joten kummankaan käsittely sisällönkuvailussa ei ole pakollista.

Parhaimmillaan kuitenkin tekstissä oli täydentäviä tietoja kuvassa näkyvästä vuodenaajasta ja historiallisesta ajanjaksosta jona kuva on otettu. Myös mielenkiintoista kuvauspaikkatietoa täydentäviä tietoja kuvan miljööstä oli lisätty sisällönkuvailuun. Toisinaan sisällönkuvailuun oli lisätty samat tiedot kuvauspaikasta ja kuvaus vuoden tarkkuudella samoin kuin muuallakin metatiedoissa luki. Tämä saattaa johtua, siitä että pyritään helpottamaan hakijaa siinä tapauksessa, kun hän kohdistaa haun vain metatietojen ”Sisältö”-kenttään. Tässä tapauksessa toiminta on järkevää ja toiminta dokumentointiohjeen vastaisesti on perusteltua. Tämä kuitenkin tuo esiin dokumentointiohjeen liian suppean ohjeistukseen.

Eroja kuvailijoiden välillä syntyi myös kuvien symboloimien arvojen, abstraktien käsitteiden ja muiden merkitysten kuvailussa. Vain pienessä osassa kuvista sisällönkuvailu käsitteli myös näitä aiheita. Jotkut kuvailijat olivat paneutuneet aiheeseen muita enemmän ja käyttäneet enemmän aikaa merkitysten pohtimiseen. Voidaan olettaa, että tämänkaltainen sisällönkuvailu vie eniten aikaa ja aina sitä ei ole käytettävissä tähän tarkoitukseen.

Dokumentointiohje on tutkimuksen tekemisen hetkellä suppea. Se kertoo sisällönkuvailusta oleellisen, mutta se ei juuri ota kantaa erilaisten kuvatyypin kuvailuun pois lukien henkilökuvat ja taideteokset. Sisällönkuvailussa kuvailijoilla näyttää tämän tutkimuksen perusteella olevan kuitenkin erilaisia käytäntöjä eri kuvatyypeissä. Suurin osa näistä käytännöistä on perusteltuja ja ne auttavat hakijaa. Täten niiden puuttuminen dokumentointiohjeesta ei ole yhdenmukaiseen kuvailuun tähdättäessä kannattavaa.

5.1. Kehitysideat

Tässä kappaleessa esitellään kehitysideoita sisällönkuvailun käytäntöihin. Ideat ovat syntyneet vain tässä tutkimuksessa saatujen tietojen pohjalta ja niiden soveltamiseen käytäntöön tulee suhtautua varauksella.

Luontokuvissa esiintyi eläinten lajeina usein monta eri nimeä, joista useimmat olivat kansanomaisia tai harvinaisia. Tätä joukkoa täydentämään voisi lisätä myös eläimen tai kasvin latinankielisen nimen, jolloin saataisiin myös tieteellinen nimitys kuvan objek-

teille. Tämä helpottaisi hakijaa, jos haettavan kohteen tarkka lajinimi on etukäteen tiedossa.

Luontokuvissa oli merkkimääräisesti selkeästi vähemmän kuvailua kuin muissa kuvatyypeissä. Monessa luontokuvassa oli kuitenkin hyödyntämätöntä potentiaalia, jonka voisi pukea sanoiksi sisällönkuvailuun. Tämä on usein kuvan symboloimia asioita sekä luonnon kuvailemista kuvan eläimen taustalla. Luontokuvien käyttöä symboloivina kuvituskuvina tukee myös se, että kuvat ovat suurella todennäköisyydellä myös ns. mallivapaita kuvia, jolloin kuvan eläimiltä ei tarvitse kysyä erillistä lupaa kuvan käyttöä varten.

Dokumentointiohjeen mukaan kuvituskuvilla on kysyntää, joten voisi harkita kuvituskuvan merkitsemistä selkeämmin metatietoihin. Sisällönkuvailussa se onnistuisi helpoiten lisäämällä tekstiin maininta kuvituskuva tai symbolikuva. Näin voitaisiin erottaa kuvituskuvat uutiskuvista ja hakea kuvituskuvia helpommin.

Sisällönkuvailussa oli toisinaan käytetty asiasanojen tyyliesteisesti vapaita termejä pisteillä erotettuina. Käytäntö on perusteltu, mutta se rikkoi sisällönkuvailun lauserakennetta ja haittaisi toisinaan luettavuutta, sillä joskus sanat olivat kokonaisten lauseiden välissä. Yhteinen käytäntö yksittäisten sanojen lisäämisestä esimerkiksi kokonaisten lauseiden jälkeen selkeyttäisi tilannetta.

Symbolikuvissa kuvat näyttivät joissain tapauksissa lavastetuilta tilanteilta, eikä meta-tiedoista ilmennyt olivatko ne todellisuudessa aitoja tilanteita vai lavastettuja. Jos kuva on lavastettu, niin sen voisi mainita sisällönkuvailussa. Jos kaikki arkiston kuvat ovat kuitenkin aitoja, niin asiaa ei tarvitse käsitellä sisällönkuvailussa lainkaan.

Toisinaan sisällönkuvailija oli käyttänyt termiä ”anonyymi”, kun kuvassa oli selkeästi tunnistamaton henkilö. Kaikissa tunnistamattomia henkilöitä esittävässä kuvassa näin ei kuitenkaan lukenut. Anonyymi on terminä hyvä, joten sen voisi aina liittää sisällönkuvailuun, kun on sopiva kuva. Sama koskee myös termiä ”profiili”, joka esiintyi osassa henkilökuvista, joissa oli näkyvässä profiilikuva kasvoista.

Dokumentointiohjeen päivitys on ajankohtainen niillä jo vallitsevilla käytännöillä, joita tässä tutkimuksessa on tullut ilmi ja joiden halutaan säilyvän sekä tulevan kaikille ku-

vailijoille käyttöön. Myös tarkempi ohjeistus eri kuvatyyppeihin vähentäisi sisällönkuvailun vaihtelevuutta. Tämä olisi osaltaan takaamassa arkiston sisällönkuvailun yhdenmukaisuutta myös tulevaisuudessa.

6. LOPUKSI

Tämä tutkimus tehtiin yhdistelemällä määrällisin ja laadullisin tavoin saatuja tietoja tarkoituksena selvittää Ylen medianhallintajärjestelmän kuvien sisällönkuvailun suhteutettuna Shatfordin lukuohjeeseen, kuvailun vastaavuutta Ylen omiin dokumentointiohjeisiin sekä kuvailijoiden yhdenmukaisuutta kuvan eri aspektien välillä. Tavoitteena oli tuoda uusia näkökulmia yhdenmukaisuustutkimukseen uudella analyysimenetelmällä, sekä tuottaa hyödyllistä tietoa jota voidaan soveltaa Ylen kuva-arkistossa sekä myös muissa kuva-arkistoissa.

Tämä tutkimus istuu tieteelliseen kenttään sisällönkuvailun yhdenmukaisuustutkimuksen viereen. Tällä tutkimuksella ei voi korvata perinteisiä yhdenmukaisuustutkimuksia, vaan tämä tutkimus antaa suuntaa sille mitä asioita voidaan myös tutkia sisällönkuvailusta. Yhdessä perinteisen yhdenmukaisuustutkimuksen, sekä tämän kaltaisen uudenlaisen kuvien kuvailtujen aspektien yhdenmukaisuuden tutkimisen voidaan perustellusti olettaa antavan monipuolisempaa tietoa jatkotutkimusta varten.

Tutkimuksen tavoitteet täyttyivät, sillä Shatfordin lukuohjeen käyttö osoittautui hyväksi ratkaisuksi ja sen avulla saatiin myös tuloksia. Aikaisempi yhdenmukaisuustutkimus on painottunut tutkimaan kuvailun yhdenmukaisuutta merkkijonojen ja käsitteiden tasolla. Kuten niissä tutkimuksissa on huomattu, niin parhaimmissakin tapauksissa sisällönkuvailun yhdenmukaisuus jää melko pieneksi. Tässä tutkimuksessa käytetty uudenlainen lähestymistapa yhdenmukaisuustutkimukseen avasi uuden näkökulman aiheeseen.

Shatfordin lukuohjeen käyttö tutkimuksen apuna oli menestyksekkästä. Toisen luvun kirjallisuudessa esitetty kritiikki Shatfordin lukuohjeen puutteita kohtaan oli tämänkin tutkimuksen mukaan osittain aiheellista. Taulukko ei tee eroa henkilöiden ja kuvan objektien välille, mutta toisaalta se ei tässä tutkimuksessa haitannut lainkaan. Shatfordin lukuohjeen käyttöä yhdenmukaisuustutkimuksessa voidaan siis perustella ja suositella. Sen avulla saadaan näkyviä tuloksia ja sen avulla tutkimuksen teko on kohtuullisen vaivatonta, kun voidaan arvioida jo valmiiksi kuvailtua materiaalia, eikä erillistä koeasetelmaa ei tarvitse järjestää.

Tulevaisuudessa on mielenkiintoisia näkymiä tämän alan jatkotutkimukselle. Erityisesti symbolikuvien tutkimus ja niiden kuvailun kehittäminen on hyödyllinen aihe. Kuvituskuville on aina käyttöä ja hyvin kuvailtu kuva on käyttökelpoinen pitkään. Myös kuvailun, sekä puoliautomaattisten ja automaattisten kuvailumenetelmien käyttö kuvaarkistoissa tulee joka hetki ajankohtaisemmaksi. Niiden aiheiden tutkiminen käytännön työn apuna on hyödyllistä. Kuvailijoiden yhdenmukaisuuden tutkiminen voidaan nähdä hyödyllisenä, mutta sen tutkimusta on viisasta kehittää suuntaan jossa tutkitaan kuvista kuvailtuja aspekteja, sekä kuvien kuvailun hyviä käytäntöjä.

7. LÄHTEET

Alan Vaughan Hughes, Pauline Rafferty. 2011. Inter-indexer consistency in graphic materials indexing at the National Library of Wales. *Journal of Documentation*, 9-32.

Alaterä, Halttunen & Sormunen. 2005. Informaatiotutkimus: Dokumenttien ulkoisten piirteiden kuvailu – kirjastojen luettelointitraditio. Oppimateriaali Internetix.fi palvelussa.

(http://oppimateriaalit.internetix.fi/fi/avoimet/0viestinta/informaatiotutkimus/tiedon_org_anisoinnin/luku3/01_index) käytetty 24.2.2012

Bradford S. 1971. *Documentation*. Hertford: Stephen Austin & Sons.

Iivonen M. 1989. Indeksointituloksen riippuvuus indeksointiympäristöstä. Tampereen yliopiston ja informatiikan laitoksen tutkimuksia. Tampere: Tampereen yliopisto.

International Press telecommunications council. IPCT Photo Metadata Standard (July 2010). <http://www.iptc.org/std/photometadata/specification/IPTC-PhotoMetadata-201007.pdf> (linkkiä käytetty 18.3.2012)

Markey K. 1986. Subject access to visual resources collection. A model for computer construction of thematic catalogs. New York: Greenwood Press.

Markkula M. 2008. User needs and indexing practices in a digital newspaper photograph archive. Pro gradu tutkielma, Tampereen Yliopisto, informaatiotutkimus.

Olkkonen S. 2011. Modeling cross media asset management and metadata lifecycle in production and archiving processes. Pro gradu tutkielma. Aalto yliopisto, mediateknologia.

Ote informaatiosta – Johdatus informaatiotutkimukseen ja interaktiiviseen mediaan, toim. Sami Serola. 2010. Helsinki. BTJ Kustannus.

Rasmussen E. 1997. Indexing Images. Teoksessa *Annual review of information Science and technology*. 170-186. Medford: American Society for Information Science.

Saharvirta H. & Sormunen E. 2001 Polku Panofskysta digitaaliseen kuva-arkistoon. Informaatiotutkimus –lehti 2001(3). 60-70.

Sanomalehtien liitto. 1990. Suositus sanomalehtien kuva-arkistojen sisällönkuvauksen yhtenäistämiseksi. Helsinki: Sanomalehtien Liitto.

Shah. B., Benton R., Wu Z., Raghavan V. 2007. Automatic and semi-automatic techniques for Image Annotation. Teoksessa Semantic-Based Visual Information Retrieval. 112-135. London. IRM Press.

Shatford S. 1986. Analyzing the Subject of a Picture: A Theoretical Approach. Cataloging and Classification Quarterly, 6:39-62.

Shera J. 1966. Documentation and the Organization of Knowledge. London. Chaucer Press.

Suominen, Saarti & Tuomi. 2009. Bibliografinen valvonta – Johdatus luetteloinnin ja sisällönkuvailun menetelmiin. Helsinki. BTJ Kustannus.

Svenonius, E. (2000). The Intellectual Foundations of Information Organization. Cambridge: MIT Press.

Ylen valokuvien dokumentointiopas. Ylen valokuva-arkisto 2011.

Julkaisemattomat lähteet:

Konferenssisitelmä: Yle: Valokuvat Metrossa. 2014.

8. LIITTEET

Liite 1

Karhulan kehittämä lukuohje kuville

1 Valokuvan sisäinen rakenne

Sanoman rakenne

Pintamerkitykset:	merkki ikonina
Sivumerkitykset:	indeksit, symbolit, ilmentymät, paradigmaattiset merkitykset
Peruselementit	
Osamerkitykset	
Kokonaismerkitykset	

2. Valokuvan konteksti

*Uutistiheyteen ja uutisalueelle
asettamisen taso*

Uutistiheys:	sanomalehden sivu, sanomalehden osasto, juttutyyppejä, juttu, otsikko, kuvateksti
--------------	--

3. Intentioanalyysi

*Lähettäjän ja kuvan valmistus-
ja tuotantoprosessin tuottamat
merkitykset*

Lähettäjä:	Tilaaajan tai tekijän valokuvalla antamat merkitykset, intressit ja tavoitteet. Levikki, jakelukanavat ja kustannukset
Uutistuotanto:	Ajankohtainen tapahtuma, jonka takia valokuva voidaan
Tekniikka:	Kuvatyyppi: Kamera, filmiherkkyys, objektiivi
Muoto:	Kuvakulma ja kuvausnäköalaisuus

Asetelma

Tausta tai etuala

4. Reseptioanalyysi

Vastaanottajan ja vastaanottoprosessin kautta tuotetut merkitykset

Vastaanottaja

Vastaanottajan valokuvalle antamat merkitykset,
Vastaanottajan sosiaalinen ja kielellinen tausta,
Vastaanottaryhmän ominaisuudet,
Vastaanottajien ja lähettäjän välinen kommunikaatio
Vaikutus vastaanottajiin: arvot ja asenteet

Vaikutus

5. Yksilölliset merkitystasot

Henkilökohtaiset assosiaatiot

Punctum, ilmentymät, henkilökohtaiset assosiaatiot

6. Ideologiset merkitykset

Ideologia

Valokuvien sisäinen rakenne,
Lähtämisen koodit
Tuotantoprosessi(=diskurssi)
Vastaanottajien dekodeaustavat

Liite 2

Suositus sanomalehtien kuva-arkistojen kuvaukseen

Tallennuspohja

Osa-kenttä	Sisältö tai mahdolliset arvot	koodi
Kuvan tunnus	juokseva numero arkistointia varten	0
Kualaji	Kuvan fyysiset ominaisuudet	100
värillisuus	mustavalko, väri	\$v
laatu	valokuva, negatiivi, dia, digitaalikuva, telefoto, videokuva, erottelukuva, piirros, kartta, kaavio, muu kopio	\$1
resoluutio	sopivina yksikköinä	\$r
Aika	kuvan ottamishetki	200
alkupäivämäärä	ottopäivä	\$p
alkukellonaika	ottoaika	\$k
loppupäivämäärä	kuvasarjan tapauksessa viimeinen ottopäivä	
Julkaisuaika	kuvan julkaisupvm:t	250
Julkaisupaikka	Missä kuva on julkaistu?	260
Kuvatyyppi	kuvan	300
kuvasarja	kuvien lukumäärä	\$s
kuvasuunta	vaakakuva, pystykuva	\$t
ympäristö	sisäkuva, ulkokuva, ilmakehä	\$y
etäisyys	lähikuva, puolikuva, kokokuva, yleiskuva	\$e
Kuvaaja	tekijätiedoston tunnus	400
Oikeudet kuvaan	lehden oma, kuvatoimisto, toinen lehti, freelancer, julkinen	450
Käyttöoikeus	kertakäyttö, kokonaisoikeus, erityissopimus	460
Kuvauspaikka	missä kuva on otettu? (tesaurus)	
Henkilöt	kuvassa olevat henkilöt	600
sukunimi	henkilön sukunimi	\$s
etunimi	henkilön etunimi	\$e
ammatti	henkilön ammatti	\$a

rooli	henkilön rooli kuvassa	§r
Organisaatio	kuvassa esiintyvän yhteisön tai laitoksen nimi sopivaksi katsotulla karkeustasolla yksilöitynä	700
Aihe (kuvailu)	asiasanasto vapaamuotoinen kuvailu	800
Kuvateksti	kuvaan julkaistaessa liitetty teksti	850
Huomautukset	tarvittaessa erityishuomatuksia varten	900

Liite 3

Ylen Metro-järjestelmän metatietokentät

METATIEDOT

KUVATIEDOT-välilehti

Nimi

MAIN_TITLE, tekstikenttä.

Kuva ID

METRO_IMAGE_ID, 20 merkkiä, tekstikenttä.

Arkistokokoelma

IMG_ARCHIVE_CATEGORY, Pudotusvalikko, pakollinen tieto.

KUVA / Maria ID

IMG_EXTSYSID_KUVA, IMG_EXTSYSID_MARIA, 20 merkkiä, tekstikenttä.

Sisältö

IMG_CONTENT. Kentän pituudessa ei ole merkkimäärärajoitusta. Tieto on pakollinen ja tekstimuotoinen.

Julkaisu-oikeudet

IMG_RIGHTS. Pudotusvalikko. Pakollinen tieto.

Ylen Internet-oikeudet

IMG_INTERNET_RIGHTS, rasti ruutuun.

Ylen kaupalliset oikeudet

IMG_COMMERCIAL_RIGHTS, rasti ruutuun.

Kuvaaja / Tekijä

IMG_PHOTOGRAPHER, 100 merkkiä, tekstikenttä.

Kuvalähde

IMG_SOURCE. 100 merkkiä, tekstikenttä. Pakollinen tieto.

Kuvausaika

IMG_SHOOTING_DATE. Päivämäärämuotoinen. Pakollinen tieto. Syötetään käsin tai valitaan kalenterista pp.kk.vvvv.

Arvioitu (kuvausaika)

IMG_ESTIMATED SHOOTING DATE. Pudotusvalikko.

Kuvauspaikka

IMG_SHOOTING_PLACE, 100 merkkiä, tekstikenttä.

Materiaali

IMG_MATERIAL_TYPE. Pudotusvalikko.

Negatiivi ID

IMG_NEGATIVE_ID, 30 merkkiä, tekstikenttä.

Repro

IMG_REPRODUCTION, rasti ruutuun.

Kuvasarja

IMG_SERIES, 100 merkkiä, tekstikenttä.

Kuvatyyppi

IMG_IMAGE_TYPE, Pudotusvalikko, 14 vaihtoehtoa.

Resoluutio

IMG_RESOLUTION, syntyy automaattisesti Import-prosessissa.

Väritila

IMG_COLOUR_MODEL, syntyy automaattisesti Import-prosessissa originaalikuvan mukaan.

Hankintapäivä

IMG_ACQUISITION_DATE, päivämääräkenttä, pp.kk.vvvv. Syötetään käsin tai valitaan kalenterista.

Tiedoston koko

IMG_FILE_SIZE, tekstimuotoinen, 20 merkkiä. Syntyy automaattisesti

Arkistoitu

METADATA_ARCHIVED, rasti ruutuun.

Viitedokumentti

IMG_REFERENCE_PICTURE. Rasti ruutuun. Kuvakortti ilman kuvaa.

Luokitus

IMG_CLASSIFICATION, 255 merkkiä, tekstikenttä.

Lisätiedot

IMG_ADDITIONAL_INFO, 2500 merkkiä, tekstikenttä.

Kuvan IPTC- tiedot

IMG_IPTC, rasti ruutuun. Syntyy automaattisesti Import-prosessissa.

Kuvan GPS- koordinaatit

IMG_GPS, rasti ruutuun. Syntyy automaattisesti Import-prosessissa.

Kuvan Exif- tiedot

IMG_EXIF, rasti ruutuun. Syntyy automaattisesti Import-prosessissa.

Lisäformaatit

IMG_DNG, rasti ruutuun. Syntyy automaattisesti, kun originaalin tiedostopääte on .dng.

Lisääjä

REGISTRATION_USERNAME. Automaattisesti tallentuva lisääjän käyttäjätunnus. Voi olla konversiossa syntynyt tieto.

Lisäyspvm

REGISTRATION_DATETIME. Automaattisesti tallentuva lisäyspäivämäärä ja kellonaika. Voi olla konversiossa syntynyt tieto.

Muuttaja

MODIFICATION_USERNAME. Automaattisesti tallentuva viimeisen muuttajan käyttäjätunnus. Voi olla konversiossa syntynyt tieto.

Muutospvm

MODIFICATION_DATETIME. Automaattisesti tallentuva viimeinen muutospäivämäärä ja kellonaika. Voi olla konversiossa syntynyt tieto.

DMGUID.

Automaattisesti tallentuva Metron oma tunniste-ID.

TIEDOTUSTIEDOT-välilehti

Ohjelma-, produktio- ja lähetystiedot

Business secret

IMG_BUSINESS_SECRET, rasti ruutuun.

Embargo

IMG_EMBARGO, päivämäärä, poiminta kalenterista tai käsin syöttö muodossa pp.kk.vvvv.

Ohjelma- ja produktiotiedot (vanhat)

Ohjelman nimi IMG_SECONDARY_TITLE, 300 merkkiä, tekstikenttä

Tuotantonumero,

IMG_PRODUCTION_CODE, 30 merkkiä, tekstikenttä.

Kuvateksti,

IMG_FI_CAPTION_FOR_PRESS, 2000 merkkiä, tekstikenttä.

Bildtext, IMG_SE_CAPTION_FOR_PRESS, 2000 merkkiä, tekstikenttä.

KONVERSIOTIETOA